

Delg kv

**Fastställelse av skötselplan för naturreservatet
Vens backafall i Landskrona kommun**
(2 bilagor)

Länsstyrelsen har utarbetat förslag till skötselplan för naturreservatet Vens backafall i Landskrona kommun. Naturreservatet bildades den 13 november 1990.

Statens naturvårdsverk, Landskrona kommun, berörda myndigheter, Skånes naturvårdsförbund och sakägare har yttrat sig över förslaget.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 9 § naturvårdsförordningen fastställer länsstyrelsen, utom tillhörande bilagor, skötselplanen 1990-11-13 för Vens backafall (bilaga 1) att gälla tills vidare.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (miljödepartementet), se bilaga 2.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit miljövårdsdirektör Lars Pahlsson, beslutande, länsantikvarie Carin Bunte och byrådirektör Anders Larsson, föredragande.

Lars Pahlsson

Anders Larsson

Bilagor

1. Skötselplan för Vens backafall, 1990-11-13
2. Hur man överklagar

S K Ö T S E L P L A N
F Ö R
V E N S B A C K A F A L L

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	Sid
1 ALLMÄN BESKRIVNING	1
1.1 Uppgifter om naturreservatet	1
1.2 Naturförhållanden	2
1.3 Kommunikationer	3
2 FÖRESKRIFTER	4
3 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN	7
3.1 Allmän målsättning för reservatets disposition och skötsel	7
3.1.1 Motiv och syften	7
3.1.2 Målsättningsdiskussion	7
3.1.3 Målsättning	8
3.2 Markdisposition	9
3.3 Miljökrav hos hänsynskrävande arter	9
3.3.1 Jättefräken	9
3.3.2 Klintsnyltrot	10
3.3.3 Sandödla	11
3.3.4 Dagfjärilar	11
3.4 Åtgärder av allmän karaktär	12
3.4.1 Röjning, gallring och avverkning	12
3.4.2 Betesdrift	13
3.4.3 Slätter	13
3.4.4 Gödsling	13
3.4.5 Tillsyn och årlig skötsel	14
3.4.6 Kontroll av skötseleffekter	14
3.4.7 Faunavård och jakt	14
3.4.8 Erosionsskydd	15
3.5 Beskrivning av huvudskötselområden	15
4 ANLÄGGNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV	17
4.1 Motiv och syften	17
4.2 Cykel- och gångstigar	17
4.3 Toalett och renhållning	18
4.4 Information	18
5 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN	19
6 LITTERATUR	20
7 KARTOR	21

BESLUT
1990-11-13

231-10965/90
1282-206

1 ALLMÄN BESKRIVNING

1.1 Uppgifter om naturreservatet

Namn: Vens backafall.

Skyddsform: Naturreservat.

Beslutsdatum: 1990-11-13.

Kommun: Landskrona.

Socken: S:t Ibb.

Fastigheter: Enligt förteckning i bilaga 1.

Markägare: Enligt förteckning i bilaga 1.

Servitut: Ej utrett.

Läge: Ö i Öresund.
Topografisk karta: 3C Helsingborg SV
Ekonomisk karta: 3C 0a-b Ven

Avgränsning: Se karta 1 med detaljkartorna A-F. Området är markerat med svart heldragen linje och omfattar även vattenområdet i Öresund till 3 m djup (anges inte på kartan).

Areal: Ca 140 ha varav ca 60 ha land.

Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen i Malmöhus län.

Bevarandemotiv: Geovetenskapliga, biologiska, kulturhistoriska och landskapsbildsmässiga.

Planförfattare: Anders Larsson, Magnus Magnusson.

1.2 Naturförhållanden

Ven med en yta av 7,5 km² och en strandlinje av 11 km upptas till största delen av en nästan helt uppodlad svagt böljande platå med en högsta höjd av 45 m (Uranienborg). Platån övergår i en brantkust, de s k backafallen, vilka kan vara helt vegetationstäckta, eller bestå av nakna erosionsbranter. Kustbranterna är som högst på södra sidan av ön, ca 40 m, och som lägst på den norra, ca 6 m.

Ön är helt uppbyggd av lösa jordlager bildade under den senaste istiden. Berggrunden, som består av Danienkalksten, befinner sig 60 m under havsytans nivå. De glaciala avlagringarna, som kan studeras i erosionsbranterna, har en mycket komplex uppbyggnad av lagerföljder bildade under olika skeden av isavsmältningen. Större delen av den totala lagerföljden består av mer eller mindre väl sorterad lera och silt med inslag av finsand. Genom tektonik från inlandsisen har lagren (utom de översta) blivit snedställda och lutar mot öster. Kustens utseende är resultatet av olika erosionsprocesser där de höga branterna, s k klinter, främst utformas genom ras och skred och själva stranden genom havsvågornas aktivitet.

Ven kan på grund av sitt läge antas höra till de tidigast av människan koloniserade områdena i Skandinavien. Fornfynd, hållristningar, gravar och boplatser finns från stenåldern fram till vikingatid. På kartor från 1500-talet anges lämningar av fyra vikingaborgar. Under medeltiden har säkerligen det rika sillfisket i Öresund påverkat bebyggelsen på Ven. 1500-talet är förknippat med Tycho Brahe och hans anläggningar. Under senare delen av 1800-talet och början av 1900-talet innebar tegelindustrin ett uppsving för ön.

Medan ön under förhistorisk tid måste förutsättas ha varit skogklädd anges på de äldsta kartorna över ön från slutet av 1500-talet endast ett par mindre områden som trädbevuxna. Den östra delen av ön utgjorde utmark och betades medan den västra delen var inägomark med åker och äng. Platån odlades successivt upp och de naturliga betesmarkerna inskränkte sig till backafallen. Även de tidigare som ängsmark betecknade västra backafallen övergick i betesmark. Vid mitten av artonhundratalet anges betesdjuren vara får, hästar och nötboskap och i något fall svin. Härefter har betetrycket minskat efterhand och i dag återstår endast mindre områden som fortfarande betas.

Vegetationen inom backafallen utgöres förutom av gles pionjärvegetation på erosionsbranterna av torrängar (i stor utsträckning stäppartade), frisk- och fuktängar, snår, skogsinitialer och rikkärr. Floran är artrik med stort inslag av kalkgynnade

arter framför allt inom de stäppartade torrängarna. Här ingår bl a ängshavre, flentimotej, fältmalört, blodnäva, kungsmynta, brudbröd, väddklint, spåtistel och jordtisel. På något fuktigare mark främst i den nordöstra delen finns en fuktigare variant med bl a darrgräs, slankstarr, vildlin och gullviva. I torrängar med riklig förekomst av vädd- och rödklint ingår en av öns stora botaniska rariteter - klintsnyltrot (Orobanche major). Friskängarna har en begränsad utbredning i nordöstra delen och har en trivial betesberoende vegetation. Större utbredning har fuktängarna (högöräng) huvudsakligen i den norra-nordöstra delen och här ingår bl a rosendunört och älgört. I och omkring en mindre bäckkravin med högörängsvegetation vid Bäckviken växer jättefräken (Equisetum telmateja) på en av sina två svenska lokaler. Den minskande betesdriften har medfört att buskar, bl a rosor, hagtorn och slån och träd, bl a alm, fågelbär och ask breder ut sig. Igenväxningen har på sina håll påskyndats genom plantering av bl a vresros, videarter, bergtall, tall, ek, bok, avenbok och havtorn. I kärren är bl a blåtag och skånskt mannagräs vanliga och här kan brunstarr och fyreggad johannesört ingå. Även här har plantering skett, främst med ask och viden.

Däggdjursfaunan på Ven är mycket artfattig och utgöres främst av den under 1800-talet inplanterade fältharen och av igelkott. Räv saknas. 1984 utplanterades fyra rådjur, som nu vuxit till en stam på ca 30 stycken.

Fågelfaunan är förhållandevis artrik med backsvala, hämpling och den inplanterade fasanen som främsta karaktärsarter. De södra och västra backafallen hyser sannolikt landets individrikaste population av sandödlor. Den grönfläckiga paddan, som är mycket ovanlig i Sverige, fanns åtminstone tidigare inom såväl backafallen vid Norrebro som mitt på ön.

Dagfjärilfaunan måste betraktas som trivial. Vid en inventering 1985 var tätheterna av blå- och guldvingar anmärkningsvärt låga. Pärlmor- och nätfjärilar samt sk tjoekhuvuds-fjärilar (Hesperider) påträffades inte alls. Bland arter som påträffades fanns de mer ovanliga arterna kvickgräsfjäril och kartfjäril.

Skalbaggsfaunan består bl a av flera mycket ovanliga arter av jordlöpare, kortvingar, bladbaggar, spetsvivlar och äkta vivlar. Molluskfaunan uppvisar arter som utgör relikter sedan ett skogsstadium.

1.3 Kommunikationer

Från fastlandet kan reservatet nås med allmänna kommunikationer endast genom reguljär färjetrafik från Landskrona till Bäckviken. Från Bäckviken finns möjlighet att med taxitrafik nå delarna Kyrkbacken, Norrebro och Husvik. I Bäckviken finns också möjlighet att hyra cykel.

2 FÖRESKRIFTER

För att trygga ändamålet med reservatet gäller för området de föreskrifter som med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) anges nedan.

- A. Föreskrifter med stöd av 8 § naturvårdslagen om in-
skränkningar i markägares och annan sakägares rätt att
förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- 1 uppföra helt ny byggnad eller annan anläggning eller utföra om- eller tillbyggnad
- 2 bedriva täktverksamhet i någon form
- 3 vidtaga åtgärder som förändrar yt- eller dräneringsförhållanden och landskapets allmänna karaktär som att spränga, borra, schakta, utfylla, dränera, dämna, plöja eller utföra annan markberedning
- 4 plantera eller så träd, buskar eller andra växter
- 5 avverka buskar eller träd
- 6 anordna upplag annat än tillfälligt för jordbrukets behov
- 7 använda gödselmedel eller andra jordförbättringsmedel
- 8 använda kemiska bekämpningsmedel
- 9 dra fram mark- eller luftledning
- 10 uppföra stängsel eller andra hägnader annat än för jordbrukets behov
- 11 anbringa tavla, plakat, skylt, affisch, inskrift eller därmed jämförlig anordning - informations- och reservats-
skyltar undantagna.

Ovan nämnda bestämmelser skall ej utgöra hinder för åtgärder i samband med reservatets skötsel i enlighet med av länsstyrelsen fastställd skötselplan. Bestämmelserna skall ej heller utgöra hinder för åtgärder i samband med drift och underhåll av befintliga ledningar tillhörande jordbrukets dränerings-system, kommunens vatten- och avloppsnät, televerket,

sjöfartsverket eller eldistributör. Föreskriften A 7 skall ej heller gälla områden vid Möllebäcken och Vingesti så som närmare anges i fastställd skötselplan.

B. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken är skyldig att tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet, nämligen

- 1 utmärkning av, skyltning till och upplysning om reservatet
- 2 anordnande av vandrings- och cykelleder och stängselgenomgångar
- 3 röjning, gallring, avverkning och övrig skötsel av busk- och trädbevuxna områden så som närmare anges i fastställd skötselplan
- 4 skötsel av betesmarker innefattande betesdrift, röjning, gallring, uppsättande och underhåll av stängsel och vattningensanordningar enligt fastställd skötselplan.

Vandrings- eller cykelled skall ej anläggas mellan Bäckviken och Möllebäckens utlopp.

C. Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- 1 gräva, borra, mejsla eller på annat sätt skada mark, block eller erosionsbranter
- 2 plocka växter inom de områden som på kartan till beslutet (bilaga 1) angivits med särskild skraffering
- 3 göra upp eld annat än på vegetationsfri mark vid stranden
- 4 tälta eller ställa upp husvagn, campingbil eller motsvarande
- 5 på ett störande sätt använda radio, bandspelare eller motsvarande
- 6 anbringa tavla, plakat, skylt, affisch, inskrift, snittsel eller därmed jämförlig anordning.

Föreskriften C 1 skall ej utgöra hinder för demonstration av Vens geologiska uppbyggnad i samband med organiserad undervisning. Föreskrifterna under C skall ej heller utgöra hinder för åtgärder i samband med reservatets skötsel i enlighet med fastställd skötselplan.

D. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen av reservatet

Naturvårdsförvaltaren skall vara länsstyrelsen i Malmöhus län, som fortlöpande vid förvaltningen skall samråda med markägare, berörda myndigheter, länets skötselråd och naturvårdsentreprenören.

Skötselplan

- 1 Reservatets gränser skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och naturvårdsverkets anvisningar
- 2 Markdisposition, skötsel och vård, kontroll av skötselåtgärdernas effekt samt anläggningar för allmänheten skall ske enligt detaljanvisningarna i skötselplanen, som skall fastställas av länsstyrelsen.
- 3 Naturvårdsförvaltningen skall finansieras enligt den ekonomiska plan som fogas till den fastställda skötselplanen.

3 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

3.1 Allmän målsättning för reservatets disposition och skötsel

3.1.1 Motiv och syften

Naturreseptatet Vens backafall har tillkommit på grund av sina kulturellt-naturvetenskapliga värden och med geovetenskapliga, biologiska, kulturhistoriska och landskapsbildsmässiga motiv som grund.

Syftet med skyddet är från geovetenskaplig synpunkt att bevara landformer och erosionsbranter.

De biologiska motiven har som syfte att bevara och gynna såväl ovanliga vegetationstyper, bl a den stäppartade torrängen, som enskilda växtarter, framför allt de sällsynta arterna klint-snyltrot och jättefräken. Syftet med ett bevarande är också att gynna eller vidmakthålla förutsättningarna för goda populationer av bl a backsvala och sandödlå samt mollusker och åtskilliga insektsarter.

De kulturhistoriska motiven har som syfte att i första hand bevara resterna efter Tycho Brahes pappersmølla vid Møllebäcken, men också att till viss del slå vakt om ett äldre odlingslandskap där stora delar av backafallen utgjorde betesmarker.

3.1.2 Målsättningsdiskussion

Målsättningen med reservatets skötsel skall vara att bevara och om möjligt öka de naturvetenskapliga och kulturhistoriska värdena. Detta kan ske efter tre huvudprinciper:

1. Återskapande av tidigare utseende inom stora delar av backafallen, d v s ett betesstadium.
2. Bevarande av i stort nuvarande stadium, men tillåta viss ytterligare succession inom begränsade delar.
3. Helt fri utveckling.

De geovetenskapliga syftena tillgodoses endast genom fri utveckling där de landskapsformande erosionsprocesserna genom skred, ras och havsvågors aktivitet får fortgå utan mänskligt ingripande.

För de botaniska syftena är det av vikt att i första hand bevara och gynna de öppna markerna som finns idag och där det

är möjligt även kunna återskapa den forna ängsvegetationen. Härigenom underlättas möjligheterna att säkerställa förekomsten av bl a klintsnyltrot och jättefräken.

De zoologiska syftena kan uppnås endast genom olika målsättning för olika delar. Gynnande av backsvala och sandödla kan således till största delen ske inom områden som disponerats för geovetenskapliga syften, medan insektsoch molluskfaunan främst gynnas inom ramen för en fri utveckling eller ett återskapat betesstadium. Vilken huvudprincip som skall följas är avhängigt den djurgrupp som skall prioriteras.

Med tanke på de olika förhållanden och förutsättningar som idag råder i backafallen förefaller det rimligt att anta olika målsättningar för olika delar. Härigenom skulle en betydande variation av ekosystem skapas samtidigt som de vetenskapliga, biologiska bevarandemotiven uppfylls på ett utomordentligt sätt.

Detta innebär att vissa områden lämnas till helt fri utveckling, främst sådana där igenväxningen redan gått långt och där det inte längre är motiverat med intensiva skötselåtgärder. I dessa tillåts skogsvegetationen att utvecklas helt spontant. I andra likartade områden kan också en relativt fri vegetationsutveckling accepteras, men med möjlighet att utföra enstaka åtgärder för att bibehålla ett visst utseende eller tillstånd. Att bedriva någon form av naturvårdsinriktat lövskogsbruk i dessa delar kan inte betraktas som meningsfullt.

Återskapande av ett tidigare betesstadium inom hela backafallen är idag inte möjligt eller ens angeläget. De områden som är möjliga och önskvärda att beta bör betas med nötkreatur eller får. Kan bete inom någon del inte ske i den omfattning som erfordras för ett ändamålsenligt öppethållande av landskapet, skall denna del tillåtas att växa igen till ett visst stadium, som därefter bör vidmakthållas genom lämpliga åtgärder. Kärr eller andra våtmarker bör i största möjliga utsträckning hållas öppna.

3.1.3 Målsättning

Med hänsyn till de geovetenskapliga, biologiska, kulturhistoriska och landskapsbildsmässiga värdena skall målsättningen med reservatets skötsel vara att på bästa sätt bevara dessa, vilket skall ske genom att

- 1 Vens landskapsbildsmässiga särart i största möjliga utsträckning återskapas och framhäves,
- 2 fria landskapsformande erosionsprocesser utan mänskligt ingripande tillåts inom vissa områden,

- 3 betesgång införes i stora delar av backafallen och att ett tidigare betespräglad landskap med karakteristiska vegetationstyper som stäppartade torrängar, torrängar, friskängar, fuktängar, kalkfuktängar, kärr mm bevaras,
- 4 lokaler och miljöer för enskilda växt- eller djurarter, bl a klintsnyltrot, jättefräken, backsvala och sandödlä, hålls under uppsikt och vårdas på ett för dessa arter ekologiskt riktigt sätt,
- 5 fri vegetationsutveckling i princip tillåts inom vissa områden, framförallt täta buskområden och skogspartier,
- 6 viss ytterligare vegetationssuccession tillåts inom begränsade områden, men att tillfälliga röjningar och gallringar kan företas för att förhindra alltför kraftig igenväxning eller för hög kronslutenhet,
- 7 återkommande röjningar av buskar och träd, i vissa fall bränning eller slätter, utföres inom områden där bete bedömts som olämpligt eller mindre önskvärt.

Härutöver kan, med hänsynstagande till reservatets naturvärden, cykelvägar, enkla stigar eller andra anordningar för rekreation och friluftsliv tillåtas i begränsad omfattning.

3.2 Markdisposition

Med angivna bevarandemotiv och målsättningar för skötseln som grund skall reservatet med hänsyn till det framtida markutnyttjandet i stort disponeras enligt nedanstående indelning:

<u>Markanvändning</u>	<u>Areal</u>
Fri utveckling inom erosionsområden	13 ha
Buskmark med i princip fri utveckling	3 ha
Lövskog	10 ha
Öppen ängsmark som hävdas genom röjning, slätter eller bränning	10 ha
Betesmark	24 ha
Småvatten (inklusive kärr)	0,5 ha

Den föreslagna markdispositionen har översiktligt illustrerats på karta 2.

3.3 Miljökrav för hänsynskrävande arter

3.3.1 Jättefräken

Jättefräken (*Equisetum telmateja*) växer på två lokaler i Sverige - Ven och Alabodarna. På Ven växer den förutom i en mindre ravin med högrörtsvegetation även i en torräng samt under ett par hagtornsbuskar. Tidigare betades lokalen, vilket

delvis missgynnade växten. Växtplatsen inhägnades och betesfredades, vilket har medfört att den nu har flera vitala bestånd, men att högvuxna arter som rosendunört och brännässla i stället fått stor utbredning.

Jättefräken trivs på mullrik mark mer eller mindre skuggigt intill källor eller framspringande grundvatten. Arten har sannolikt en bred ekologisk amplitud.

På växtlokalen bör försök göras med slätter, inom en yta dominerad av brännässla, för att om möjligt gynna artens spridning. Vidare föreslås att ett rosenbuskage tas bort för att utvärdera om växten kan kolonisera den nyöppnade ytan. På sikt innebär den tilltagande förbuskningen ett hot. Försök bör därför göras att blotta mineraljorden inom den ofta täta grässvälen av rörsvingel, för att försöka underlätta etableringen av jättefräken.

Innan åtgärder vidtages skall en enkel försöksplan med uppföljningsprogram utarbetas. Mer information om jättefräken återfinns hos bl a Hegi (1984), Nilsson & Gustafsson (1976) och Nilsson (1955).

3.3.2 Klintsnyltrot

Klintsnyltrotten (*Orobanche major*) är i Norden inskränkt till Skåne och Danmark. De danska lokalerna är få och flera har försvunnit på senare år bl a på grund av urbanisering. Även i Skåne har antalet lokaler starkt minskat och endast på Ven tycks arten ha livskraftig population. En minskning av antalet individ på varje lokal har dock vanligen skett.

På Ven uppträder arten som parasit på vädd- och rödklint i halvt igenvuxna oftast stäppartade torrängar. Följearterna är ofta högvuxna, bl a hundkäv, rörsvingel och knylhavre, vilka hämmar lågvuxna, mindre konkurrenskraftiga arter. Buskar som hagtorn och nypon har tagit överhanden inom den tidigare rikaste klintsnyltrot-lokalen på ön - Tyskabacken vid Norrebro, vilket medfört att arten nästan försvunnit härifrån.

Två av växtplatserna, vid Husvik och vid Bäckviken och troligen även den vid Gässviken, bränns regelbundet på senvintern genom lokalbefolkningens försorg. Effekten av bränningen är att buskkolonisationen hämmas samt att förna förhindras från att anrikas. En kompletterande buskröjning utföres dessutom vid Bäckviken. Åtgärderna hindrar dock ej de högvuxna arternas dominans i fältskiktet. Några andra skötselåtgärder t ex bete och buskröjning tycks inte förekomma på andra av öns lokaler.

För att bevara en gynnsam miljö för klintsnyltrotten på Ven måste de flesta lokalerna förhindras att växa igen med buskar och träd och att vissa konkurrenskraftiga arter tar överhand i fältskiktet. Den för närvarande rikaste lokalen, belägen vid Husvik, bör även i fortsättningen brännas, vilket pågått alltsedan den uppstod för cirka tjugo år sedan som följd av tegelutfyllnad i strandkanten. Om slätter kan förhindra den stora dominansen av rörsvingel, vilket bör studeras i några försöksytor, kan dock den fortsatta skötseln komma att ändras. I övrigt kommer de flesta av lokalerna med klintsnyltrot att omfattas av återinfört bete. Detta tillsammans med buskröjningar och i förekommande fall fortsatt bränning bör bidra till ett artrikt fältskikt med goda betingelser för klintsnyltrot.

Innan försök med slätter sker på Husvikslokalen skall en enkel försöksplan med uppföljningsprogram utarbetas. Ytterligare information om klintsnyltrot finns hos bl a Hegi (1974), Lamberg (1957).

3.3.3 Sandödlan

Sandödlan (*Lacerta agilis*) förekommer i södra och mellersta Sverige med en utbredning som är av reliktkaraktär, d v s den är inte sammanhängande. Endast i Skåne, Halland och Blekinge och i östra Småland är arten mer jämnt utbredd. Ett av de talrikaste bestånden finns på Ven.

Arten är knuten till torra, ofta sandiga och solbelysta torrmarker med inslag av buskar omväxlande med öppnare partier. Äggen läggs under maj i smågropar i sanden där de kläcks efter ca två månader. De små ungarna är beroende av en gräs- och buskvegetation som skydd.

För att tillgodose sandödlans biotopkrav bör vissa mindre ytor då och då röjas på buskar för att förhindra ett alltför slutet buskbestånd i områden där ödlan förekommer rikligt. Lämpliga biotoper förekommer också inom områden med rasbranter och begynnande vegetationsetablering. Några särskilda skötselinsatser erfordras ej i dessa partier.

3.3.4 Dagfjärilar

De mest värdefulla miljöerna för dagfjärilarna är örtrika och stäppartade torrängar. Ett väl avvägt betestryck, som lämnar utrymme för många blommande växter, gynnar därför de flesta dagfjärilarterna. Överbetning eller igenväxning leder snabbt till betydande försämringar.

Den mest skyddsvärda fjärilarten som påträffats på Ven är kvickgräsfjärilen (*Pararge aegeria*). Arten har, såvitt det är bekant, mycket få lokaler i Skåne. I Mellansverige och på mellersta Öland är den mer talrik. Den är knuten till halvöppna lövskogsområden. På Ven finns den främst längs östra sidan.

Kartfjärilen (*Araschnia levana*) har som enda värdväxt brännässla. Fjärilen har helt nyligen invandrat till Sverige från Danmark, där den lokalt är vanlig på Själland. Det enda hittills bofasta beståndet finns på Falsterbohalvön. Ven kan möjligen tjäna som ett viktigt brofäste för artens vidare expansion i landet.

3.4 Atgärder av allmän karaktär

3.4.1 Røjning, gallring och avverkning

Røjning och gallring av buskar och träd i betesmarken skall utföras tillräckligt ofta för att den övervägande öppna karaktären skall bibehållas. Atgärderna skall utföras på sådant sätt, att variationen i artrikedom och brynstruktur kan bibehållas där så är önskvärt. Följande rekommendationer skall gälla:

1. För markområden som disponerats som betesmark kan busksolitärer eller mindre buskage accepteras. Uppvuxna eller uppväxande träd får inte förekomma i slänterna, men kan i begränsad omfattning tillåtas i den nedre delen av slänten eller på ytor som är relativt plana. För markområden som skall hållas öppna genom återkommande røjningar gäller angivna detaljanvisningar.
2. Bryn som bevaras skall inte tillåtas expandera oreglerat, utan bör hållas tillbaka genom regelbunden røjning. Träd som växer upp i skydd av brynbuskage bör inte tillåtas bli högre än ca 4-5 m.
3. Avverkningsrester i betesmarken får inte kvarlämnas utan skall bortföras.
4. Risbränning bör ske med stor återhållsamhet direkt i betesmarken och bör normalt ske på angränsande åkermark eller i strandkanten.

I samband med återskapande av de öppna backafallen i partier där mer sluten skog hunnit etablera sig krävs mer omfattande åtgärder av initialkaraktär. Med hänsyn till olikartade förhållanden och förutsättningar på de skilda avsnitten där restaurering skall ske, får särskilda anvisningar utarbetas efterhand som restaureringen fortskrider. Det är emellertid

nödvändigt att åtgärderna genomföres på sådant sätt, att markskador som kan leda till begynnande erosion inte uppkommer i slänterna.

Gagnvirke som uppkommer tas tillvara. Röjningsvirke och avverkningsrester skall bortföras från slänterna. Materialet bör flisas. När avverkningen är genomförd skall bete påbörjas senast året därefter, för att förhindra uppkomsten av sly eller hyggesvegetation.

3.4.2 Betesdrift

Bete skall huvudsakligen bedrivas med nötkreatur och får. Hästar kan utnyttjas som komplementbetare. Beteshävden skall vara av tillräcklig omfattning för att förhindra igenväxning och långsiktigt tillvarata områdets naturvärden. Efter några års betesdrift bör tillräckligt underlag finnas för att kunna precisera lämpligt betetryck.

Betesperioden får anpassas till markens betesproduktion men bör huvudsakligen omfatta perioden mitten av maj till oktober. Väsentligt är att betningen kan pågå så länge som möjligt på hösten, dock inte så länge att stödutfodring måste tillgripas.

Stängseltyp, fällindelning, genomgångar m m bestäms tillsammans med djurhållaren.

3.4.3 Slätter

Slätter skall regelmässigt inte utnyttjas som hävdform, men är nödvändig inom vissa särskilt värdefulla partier där betesdrift av praktiska skäl inte kan arrangeras. Syftet med slättern är att förhindra igenväxning med buskar samtidigt som en högvuxen och dominerande gräs- och örtvegetation kan hållas tillbaka.

Slättern skall ske med lie. S k gräsröjare får inte användas, eftersom detta redskap har en starkt negativ inverkan på örtvegetationen samtidigt som åtgärden ger upphov till en grön-gödslingseffekt. Höet får aldrig kvarlämnas på den avslagna ytan utan skall avlägsnas omedelbart eller när det torkat. Slätter bör aldrig ske före midsommar.

3.4.4 Gödsling

Gödsling med handelsgödsel får ske inom de områden vid Möllebäcken och Vingesti som markerats med särskild skraffering på karta 3. Gödselgivorna skall minimeras och kvävegödselmedel bör undvikas. I andra delar av reservatet råder förbud mot spridning av gödselmedel.

3.4.5 Tillsyn och årlig skötsel

Tillsyn av betesdjur och löpande underhåll av stängsel samt regelbundna underhållsröjningar i betesmarkerna ankommer på djurhållaren.

Övriga skötselåtgärder samt allmän tillsyn av reservatet ankommer på naturvårdsförvaltaren.

Genomgång av de åtgärder som erfordras för det löpande underhållet av reservatet skall ske mellan markägare/arrendator, naturvårdsförvaltaren och länsstyrelsen minst en gång vart tredje år vid en gemensam fältvandring.

3.4.6 Kontroll av skötseleffekter

För kontroll av genomförda skötselåtgärders effekt och inverkan på områdets växt- och djurliv kan länsstyrelsen upprätta ett separat kontrollprogram som fogas till skötselplanen. I detta program bör ingå en plan för övervakningen av reservatets hotade och sällsynta arter.

3.4.7 Faunavård och jakt

De buskbevuxna backafallen är tillsammans med närbelägna häckar och pilevallar utanför reservatet av väsentlig betydelse för Vens fältviltfauna. Buskområdena och de många brynzoner som finns i slänterna bildar särskilt goda biotoper för vildpopulationen av fasaner. Vintertid är buskområdena ett omtyckt tillhåll för allt fältvilt, som här har ett bra skydd.

För fältviltet viktiga buskområden finns framför allt på den sydvästra delen av ön. Skötseln av dessa buskområden skall inriktas på att bevara en lämplig täthet på buskagen samtidigt som så långa kantlinjer (brynzoner) som möjligt kan åstadkommas. Uppväxande träd skall inte tillåtas nå högre höjd än 4-6 m. Buskagens artsammansättning bör anpassas till den naturliga vegetation som kan förekomma på Ven, t ex slån, hagtorn, fläder, rosor. Vid röjning bör i första hand planterad bergtall avlägsnas.

Vissa partier av buskområdena kan vintertid utnyttjas för utfodring av fältviltet.

För att gynna livsmiljöerna för den grönfläckiga paddan och eventuellt återintroducera arten längs kusten, bör i något mindre kärr tillskapas en öppen vattenspegel. Branddammen norr om Haken bör iordningställas som ett vatten för groddjur. En särskild plan för dessa åtgärder skall utarbetas när åtgärderna skall genomföras.

3.4.8 Erosionsskydd

Det geovetenskapliga syftet med reservatet är bl a att bevara landformer och erosionsbranter. För att uppnå detta syfte är målsättningen med skötseln att tillåta fria landskapsformande erosionsprocesser inom vissa områden. Detta innebär att ytterligare tekniska erosionsskydd inte skall anläggas, utöver de som på försök redan konstruerats vid västra fyren.

Längs vissa strandsträckor kan det dock finnas anledning att återskapa de stenkistor som i äldre tid fanns upplagda vinkelrät mot stranden, för att härigenom gynna en viss tillandning och minska vågerosionen i backafallens släntfot. Utförandet av dessa stenkistor bör följa de grunder som tidigare tillämpats och som har en lokal tradition. Om stenkistor anlägges bör de också regelbundet underhållas. Anläggandet av denna form av erosionsskydd motverkar inte syftet med reservatet, utan bidrar snarare till att bevara en kulturtradition.

För anläggande av stenkistor eller enklare erosionsskydd kan åkersten utnyttjas. Åkersten får dock ej tippas nedför backafallen slumpmässigt. Deponering av åkersten längs backafallen kan ske på de platser som markerats på karta 3. Stenen skall omhändertas regelbundet och utnyttjas för erosionsförebyggande åtgärder.

3.5 Beskrivning av huvudskötselområden

Naturreservatet har indelats i 6 olika huvudskötselområden, där vart och ett motsvarar den markdisposition som föreslagits för reservatets naturmark. Huvudskötselområdena har markerats på karta 2.

Följande huvudskötselområden har urskiljts:

Betesmark
Buskmark
Lövskog
Öppen ängsmark
Områden med fri utveckling (rasbranter
samt strandområden)
Småvatten och kärr

Nedan lämnas en kort beskrivning av målet med skötseln samt de huvudsakliga åtgärderna inom varje huvudskötselområde. Ett huvudområde kan vara indelat i detaljområden med en mer utförlig beskrivning av rådande förhållanden och åtgärdsförslag. Beskrivningar över detaljområden lämnas i bilaga 2.

Betesmark

Betesmarkerna skall hävdas genom årligt bete med i första hand nötkreatur och får. Enstaka hästar kan utnyttjas som kompletteringsbetare. Härigenom återges Ven en tidigare karakteristisk landskapsbild, samtidigt som en ovanlig flora och de betesberoende vegetationstyperna kan bevaras.

Erforderliga röjningar och betesdriftens omfattning, stängselning m m, skall ske i enlighet med de allmänna anvisningarna. För detaljer i hävden i betesmarkernas olika delar hänvisas till detaljbeskrivningarna i bilaga 2.

Buskmark

Buskmarkerna skall främst utnyttjas som viltremiser utan uppvuxna träd. Stor variation i buskskiktets artsammansättning skall eftersträvas. I buskområdet omedelbart söder om Haken skall dock uppväxande träd och utvecklingen mot ädellövskog tillåtas.

Erforderliga röjningar och andra hävdåtgärder skall ske enligt de allmänna anvisningarna och i enlighet med detaljbeskrivningarna i bilaga 2.

Lövskog

Lövskogen skall tillåtas fri utveckling. Åtgärder får vidtagas i de fall risk för allvarliga skador på person eller egendom kan uppkomma, t ex i samband med stormfällning där träd hänger över stigar eller byggnader eller där befintliga vägar och stigar blockerats av nedblåsta eller kullfallna träd. Samråd beträffande åtgärderna bör ske med länsstyrelsen innan de genomföres.

För detaljbeskrivning av de olika lövskogsområdenas utseende och karaktär vid reservatsbildningen hänvisas till detaljbeskrivningarna i bilaga 2.

Öppen ängsmark

Målet med hävden för den öppna ängsmarken, som främst utgörs av en stäppartad vegetation, är att bevara dessa artrika vegetationstyper som en i huvudsak öppen ängsvegetation med endast enstaka buskar. Röjningar av uppväxande buskar bör ske ungefär vart 5-10 år eller så ofta som erfordras för att ängsytorna inte skall minska arealmässigt.

Röjningarna skall ske enligt de allmänna anvisningarna. För detaljbeskrivning av de enskilda områdena och föreslagna åtgärder hänvisas till detaljbeskrivningarna i bilaga 2.

Områden med fri utveckling

I områden som disponerats för fri utveckling skall inga åtgärder vidtagas, utom avverkning av enstaka uppväxande träd och buskar. Detaljbeskrivning av erforderliga åtgärder anges i detaljbeskrivningarna i bilaga 2.

Strandområdena som omger reservatet erfordra inte några särskilda skötselåtgärder annat än den strandstädning som kan vara påkallad längs vissa sträckor, särskilt där allmänheten ofta kommer i kontakt med stranden. Strandstädning längs sådana sträckor bör utföras minst en gång årligen, men åtgärden kan inte prioriteras inom ramen för statliga vårdmedel.

Småvatten och kärr

De öppna vattenområdena inom reservatet utgörs av Hakendammen och dammen vid Norrebro. Dammen vid Norrebro erfordrar inga skötselåtgärder. För åtgärder i Hakendammen hänvisas till anvisningarna om faunavård och jakt.

4 ANLÄGGNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

4.1 Motiv och syften

Ven är utpekad som riksobjekt för friluftsliv. Ön är sommartid ett populärt utflyktsmål med stort turistiskt värde. Antalet dagsbesökare är högt. På ön förekommer en omfattande cykelutnyttning. Öns hamnar lockar även ett stort antal seglare, främst från Sverige och Danmark.

Syftet med anläggningar för rekreation och friluftsliv är att förbättra tillgängligheten och underlätta utnyttjandet av härför lämpade områden under enkla former, samtidigt som möjligheter ges besökaren att uppleva intressanta och fascinerande delar av reservatet. Detta kan ske genom vandring eller cykling längs anlagda eller befintliga stigar och vägar. Tältning får ej ske inom reservatet, men kan ske på den anlagda campingplatsen vid Husvik.

4.2 Cykel- och gångstigar

Mellan Bäckviken och Norrebro löper längs stranden genom hela reservatet gång- och cykelvägen "Hakenstigen". Från campingplatsen och mot Norrebro är vägen farbar med personbil. En befintlig cykelväg ansluter till reservatet vid Möllebäcken och vid Vingesti samt vid västra fyren. I övrigt förekommer inte annat än mindre och spontana stigar på vissa platser, t ex ovan backafallen vid Sankt Ibbs kyrka och ovanför Bäckvikens hamn.

För att underlätta för besökande och samtidigt förebygga oönskat slitage, bör en anvisad gångstig finnas från Bäckvikens hamn till ovanförliggande backafall. Sträckningen har markerats på karta 4.

En kort stigslinga kan eventuellt komma att behöva anläggas i anslutning till Prästgårdsbackarna, för att kanalisera besöksströmmen och förebygga ett ökat mark- och vegetationsslitage. Anläggandet av denna stig bör dock anstå tills vidare.

Mellan Norrebrog och Stadegården bör en ny gång- och cykelväg anläggas för att öka tillgängligheten i denna del av reservatet. En principsträckning har markerats på karta 4. En särskild projektplan måste utarbetas innan åtgärden genomföres.

4.3 Toalett och renhållning

För reservatets vidkommande erfordras inte några särskilda sanitära anläggningar. Endast i anslutning till campingplatsen vid Husvik kan eventuell sopbehållare övervägas. Samordning bör i så fall ske med campingverksamheten. I övrigt hänvisas besökande till de kommunala anläggningar som redan finns i eller i nära anslutning till reservatet.

4.4 Information

Information om reservatet och dess naturvärden, föreskrifter för allmänheten m m, uppsättes på platser där besöksfrekvensen förväntas vara hög. Därutöver skall information om reservatet finnas tillgänglig i öns samtliga hamnar.

Lämplig placering av informationsskyltar framgår av karta 4.

5 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Ekonomisk utredning för perioden t o m budgetåret 1994/95 skall utföras och fogas till skötselplanen (bilaga 3) och därefter förnyas vart 5:e år.

Den ekonomiska ansvarsfördelningen innebär att åtgärder som krävs för att tillgodose det rörliga friluftslivets behov, t ex anläggning och underhåll av gång- och cykelstigar samt renhållning bekostas av kommunen. Kommunen ansvarar för och bekostar de skötselåtgärder som föreskrivits för områden av reservatet som ligger inom detaljplaneområden.

Nödvändiga nyinvesteringar i betesstängsel och genomgångar utanför detaljplaneområden bekostas av staten, medan markägaren/nyttjanderättshavaren står för löpande underhållskostnader.

Röjnings- och avverkningsåtgärder som erfordras för reservatets iståndsättning bekostas av staten. Gagnvirke som utfaller vid dessa åtgärder och som utförts av naturvårdsförvaltaren, tillfaller markägaren/nyttjanderättshavaren, som dock skall erlägga normal huggningskostnad.

Kostnader för åtgärder till gagn för jakt och faunavård (jaktbart vilt) bekostas av markägaren/nyttjanderättshavaren. Åtgärder för övrig faunavård bekostas av staten.

Anläggande och underhåll av eventuella stenkistor som erosionskydd bekostas av markägaren/nyttjanderättshavaren.

6 LITTERATUR

- Hegi 1974. Illustrierte Flora von Mitteleuropa. Zweite, völlig neubearbeitete Auflage. Band VI/I, Lieferung 7/8.
- Hegi 1984. Illustrierte Flora von Mitteleuropa. Dritte, völlig neubearbeitete Auflage. Band I. Teil I.
- Lamberg, K. 1957. Flora og Fauna 63: 51-55.
- Løjtnant, B & Worsoe, E. 1977. Forelobig status over den danske flora. Report from the Botanical Institute University of Aarhus. No. 2.
- Nilsson, A. 1955. Om två av vårt lands sällsyntaste växter, vårtsärven, *Ceratophyllum submersum* L., och jättefräken, *Equisetum telmateja* Ehrh., vid deras växtlokaler i Landskrona-trakten. Skånes Natur. Skånes Naturskyddsförening, Arsskrift sid 59-70.
- Nilsson, Ö. & Gustafsson, L.-A. 1976. Projekt Linné rapporter 17. *Equisetum telmateja* - jättefräken. Svensk Botanisk Tidsskrift 70(3):212-213.
- Nilsson, Ö. & Gustafsson, L.-A. 1979. Projekt Linné rapporter 114. *Orobanche major* - klintsnyltrot. Svensk Botanisk Tidsskrift 73(5):362-363.

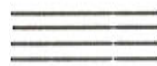
7 KARTOR

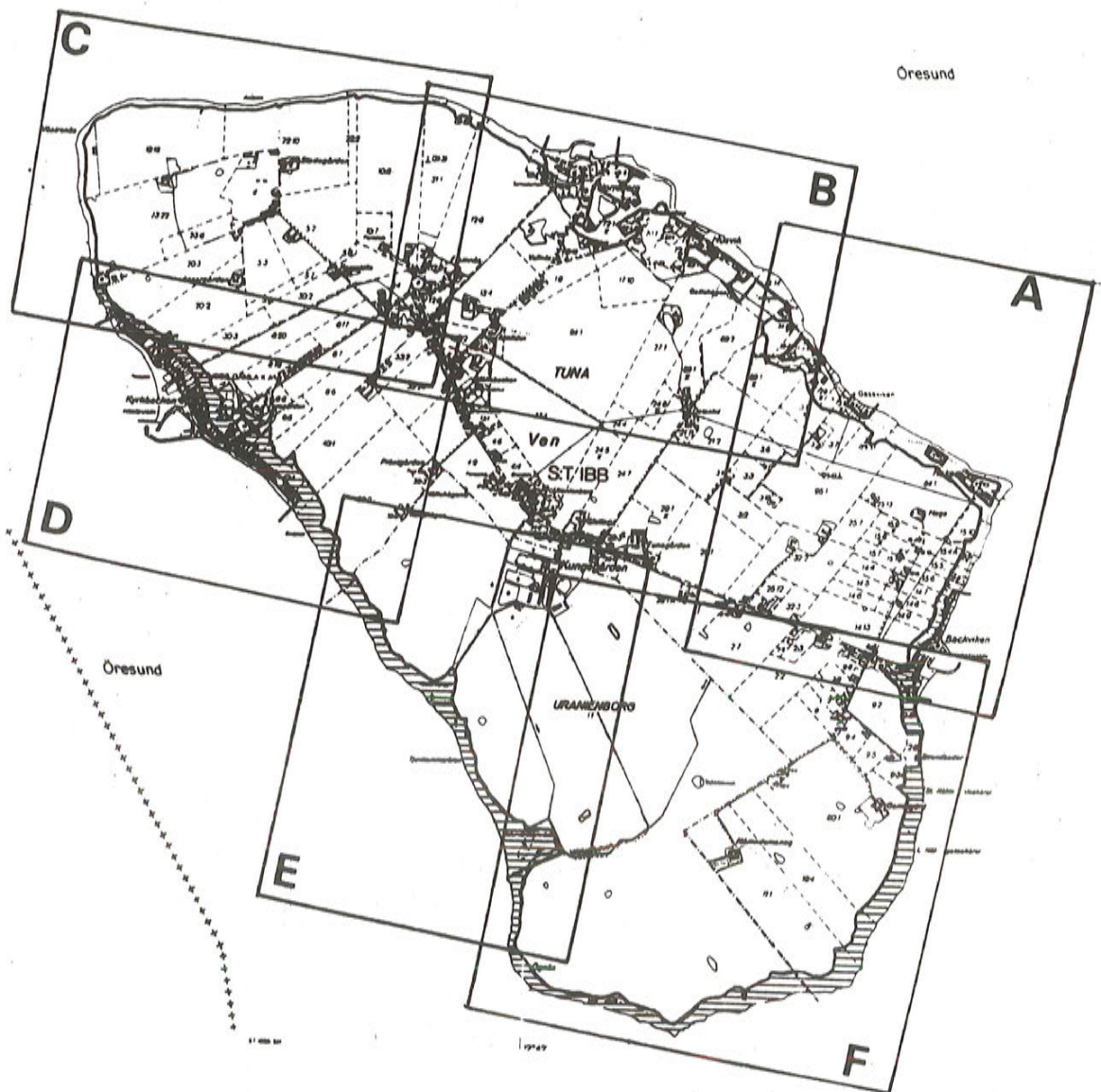
1. Reservatets avgränsning med detaljkartorna A-F
2. Planerad markdisposition och huvudskötselområden
3. Områden med tillåten gödsling samt deponering av åkersten
4. Anläggningar för allmänheten m m

BILAGOR

1. Förteckning över fastigheter och markägare
2. Beskrivning av detaljområden
3. Ekonomisk utredning

NATURRESERVATET VENS BACKAFALL
Översiktskarta

- Reservatsgräns. Reservatet omfattar även vattenområdet till 3 m djup (anges ej på kartan)
- Område med förbud att plocka växter

Karta A

231-10965/90
1282-206

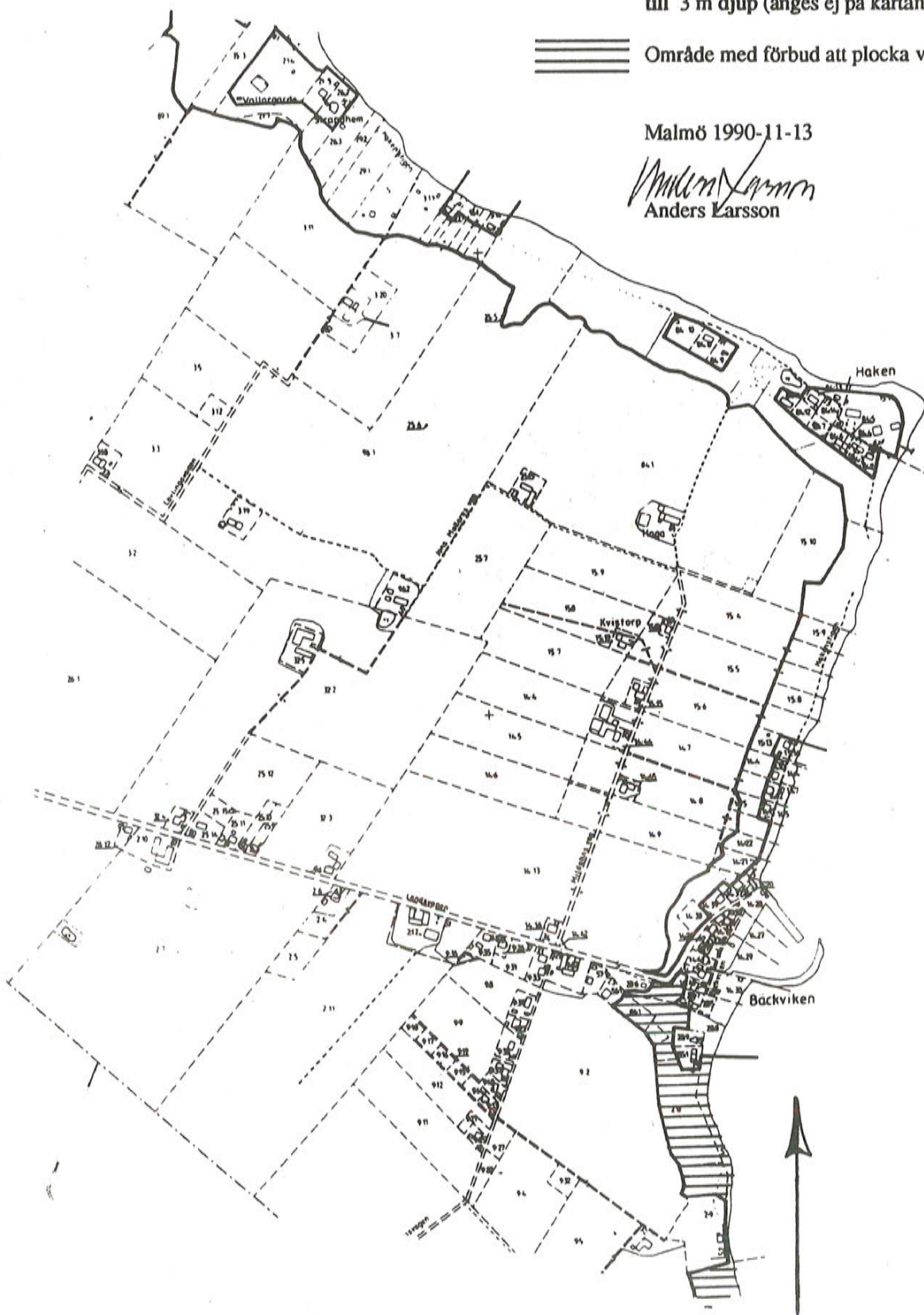
VENS BACKAFALL

— Reservatsgräns. Reservatet omfattar även vattenområdet till 3 m djup (anges ej på kartan)

▬▬▬▬▬ Område med förbud att plocka växter

Malmö 1990-11-13

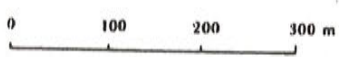
Anders Larsson
Anders Larsson

Karta B

231-10965/90
1282-206

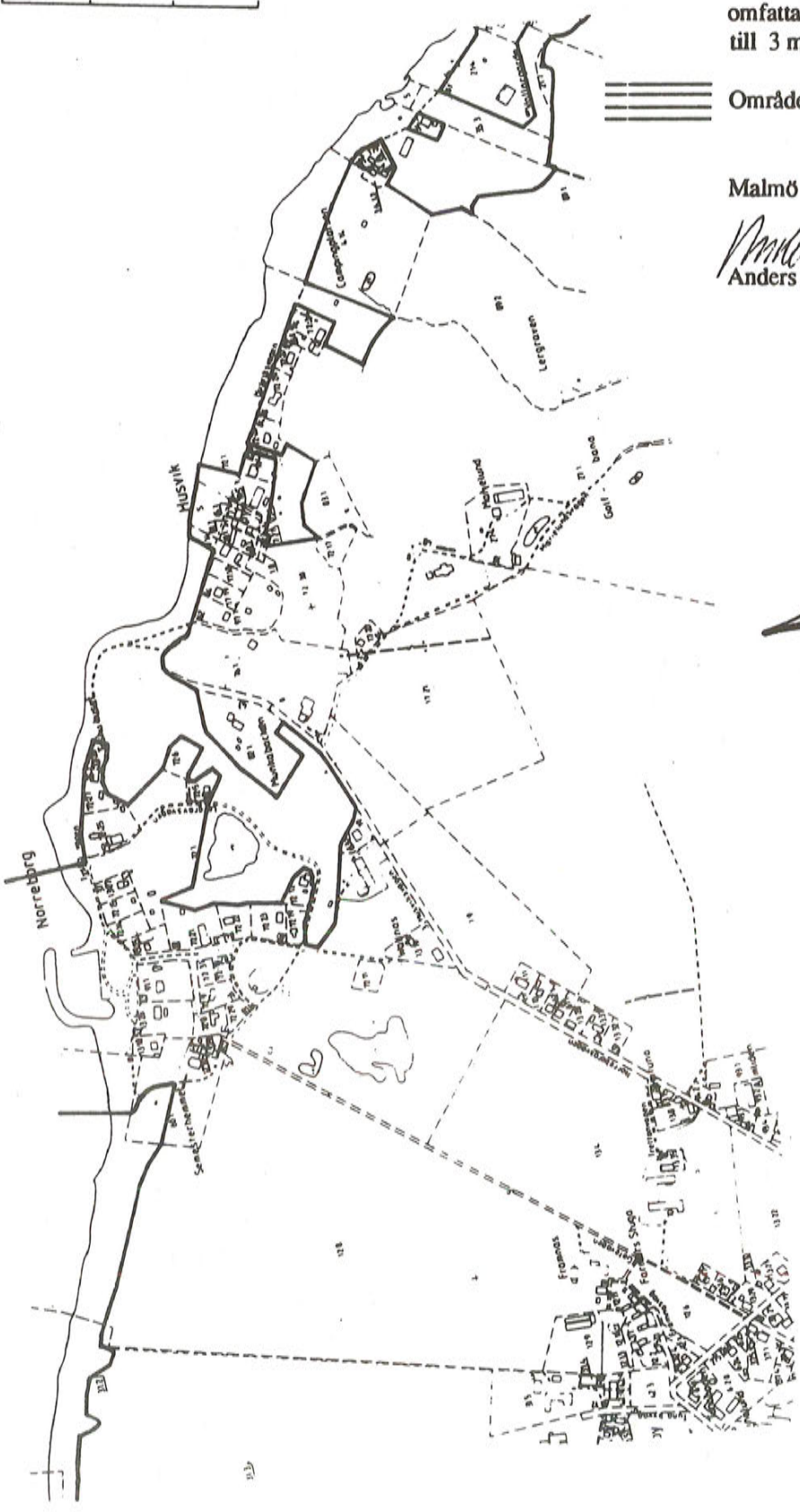
VENS BACKAFALL

- Reservatsgräns. Reservatet omfattar även vattenområdet till 3 m djup (anges ej på kartan)
- Område med förbud att plocka växter

Malmö 1990-11-13

Anders Larsson
Anders Larsson

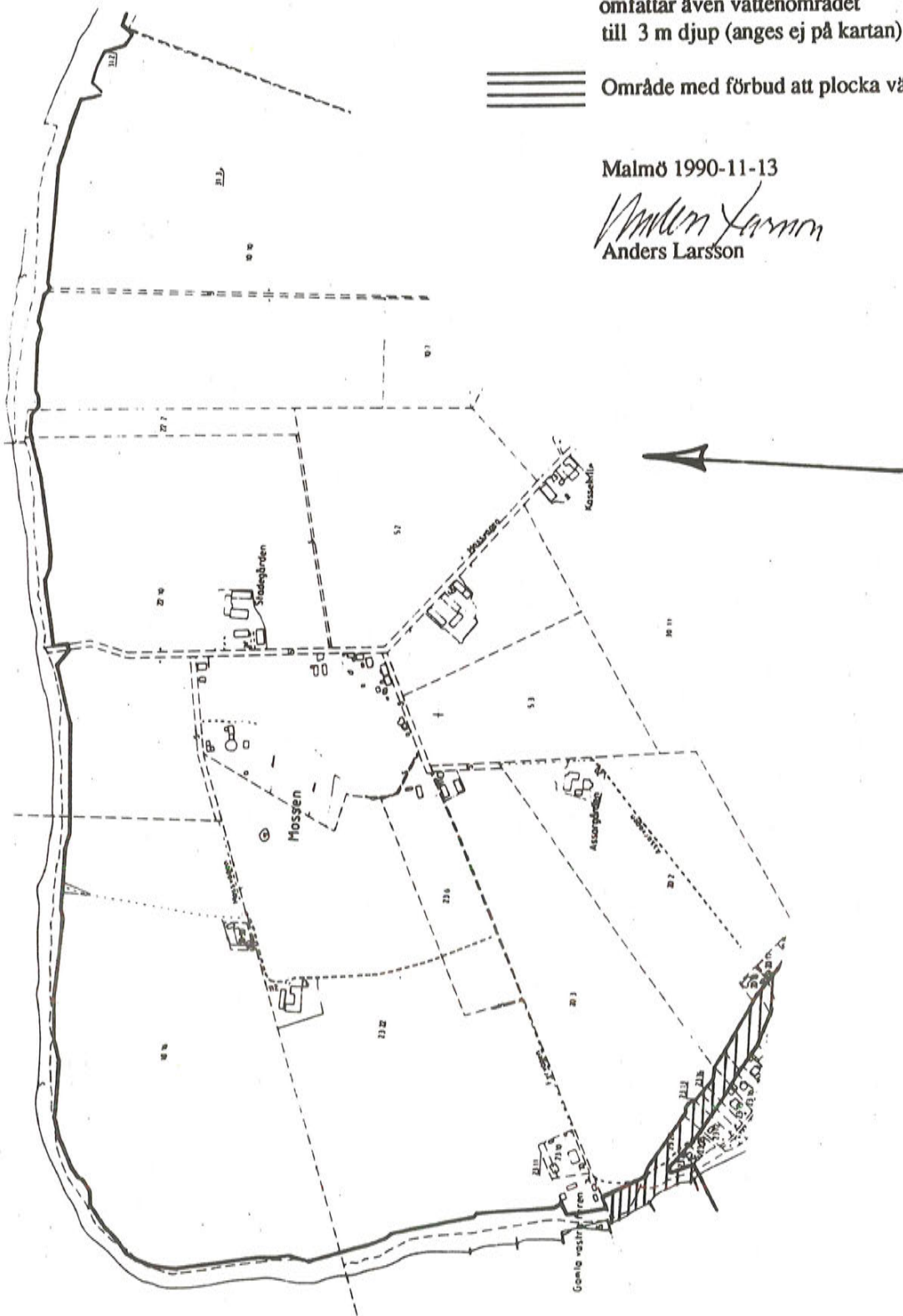

VENS BACKAFALL

- Reservatsgräns. Reservatet omfattar även vattenområdet till 3 m djup (anges ej på kartan)
- ==== Område med förbud att plocka växter

Malmö 1990-11-13

Anders Larsson
Anders Larsson

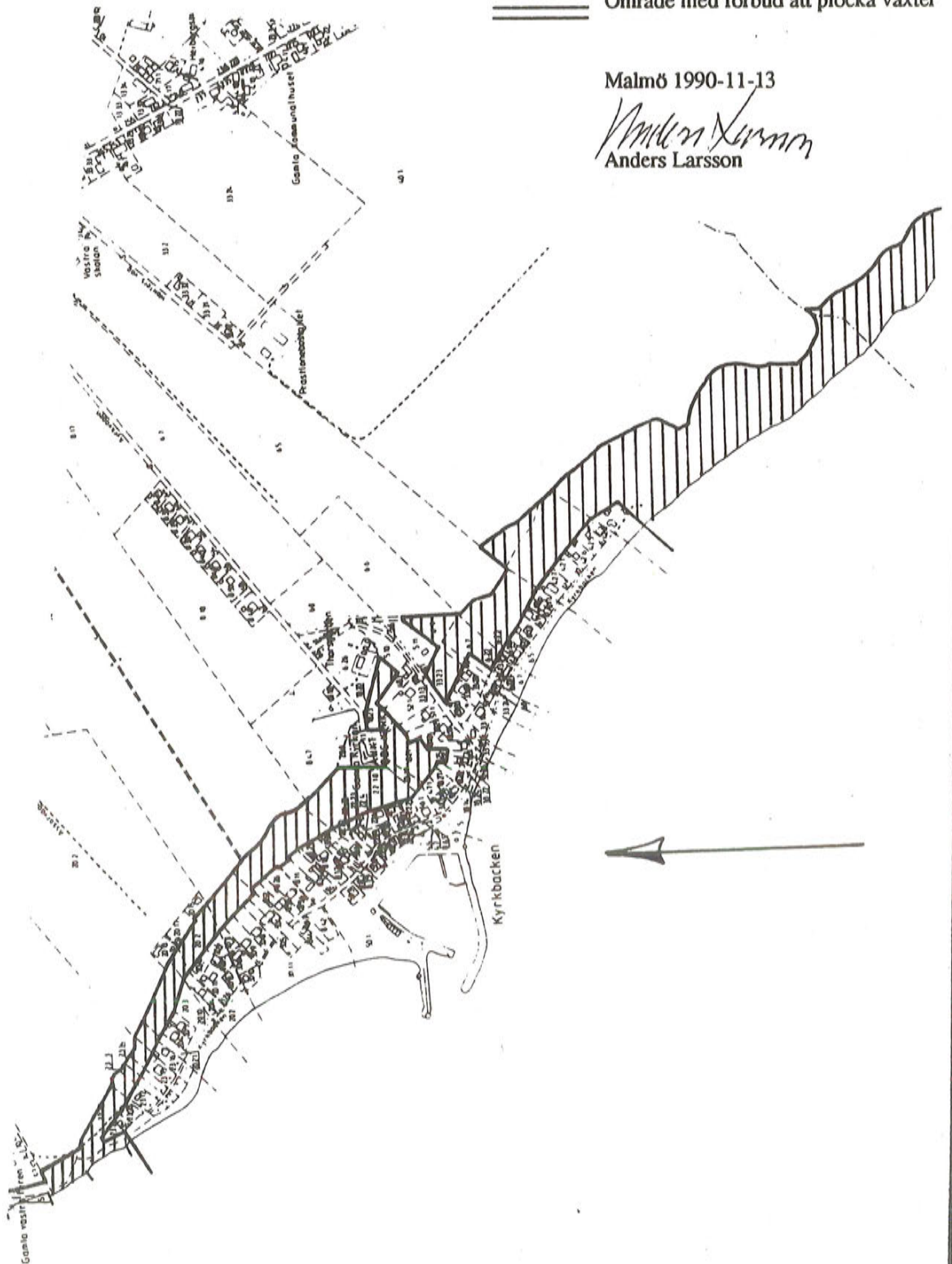

VENS BACKAFALL

- Reservatsgräns. Reservatet omfattar även vattenområdet till 3 m djup (anges ej på kartan)
- ==== Område med förbud att plocka växter

Malmö 1990-11-13

Anders Larsson
Anders Larsson

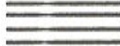
Kart i E

231-10965/90
1282-206

0 100 200 300 m

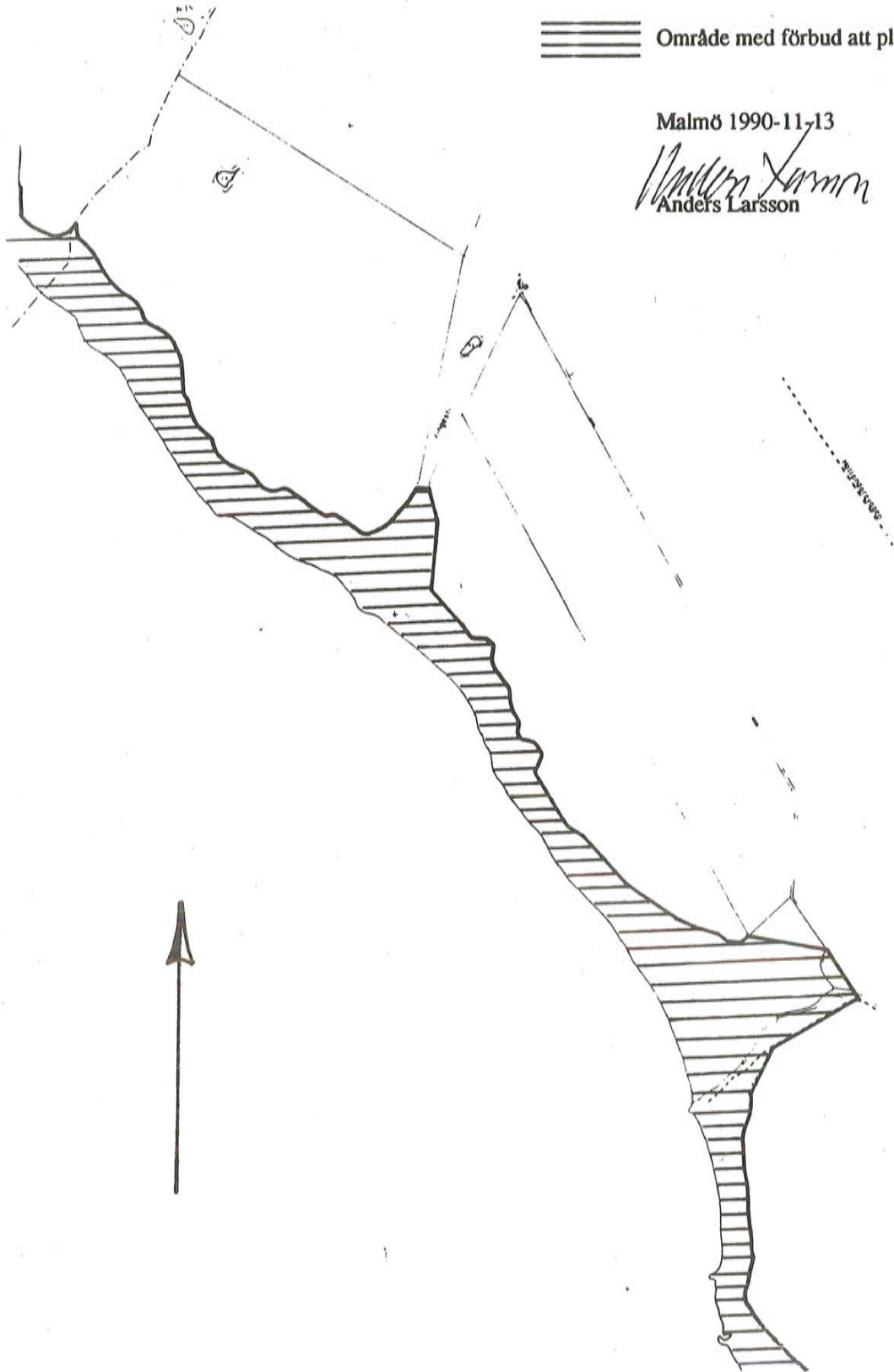

VENS BACKAFALL

- Reservatsgräns. Reservatet omfattar även vattenområdet till 3 m djup (anges ej på kartan)
- Område med förbud att plocka växter

Malmö 1990-11-13

Anders Larsson

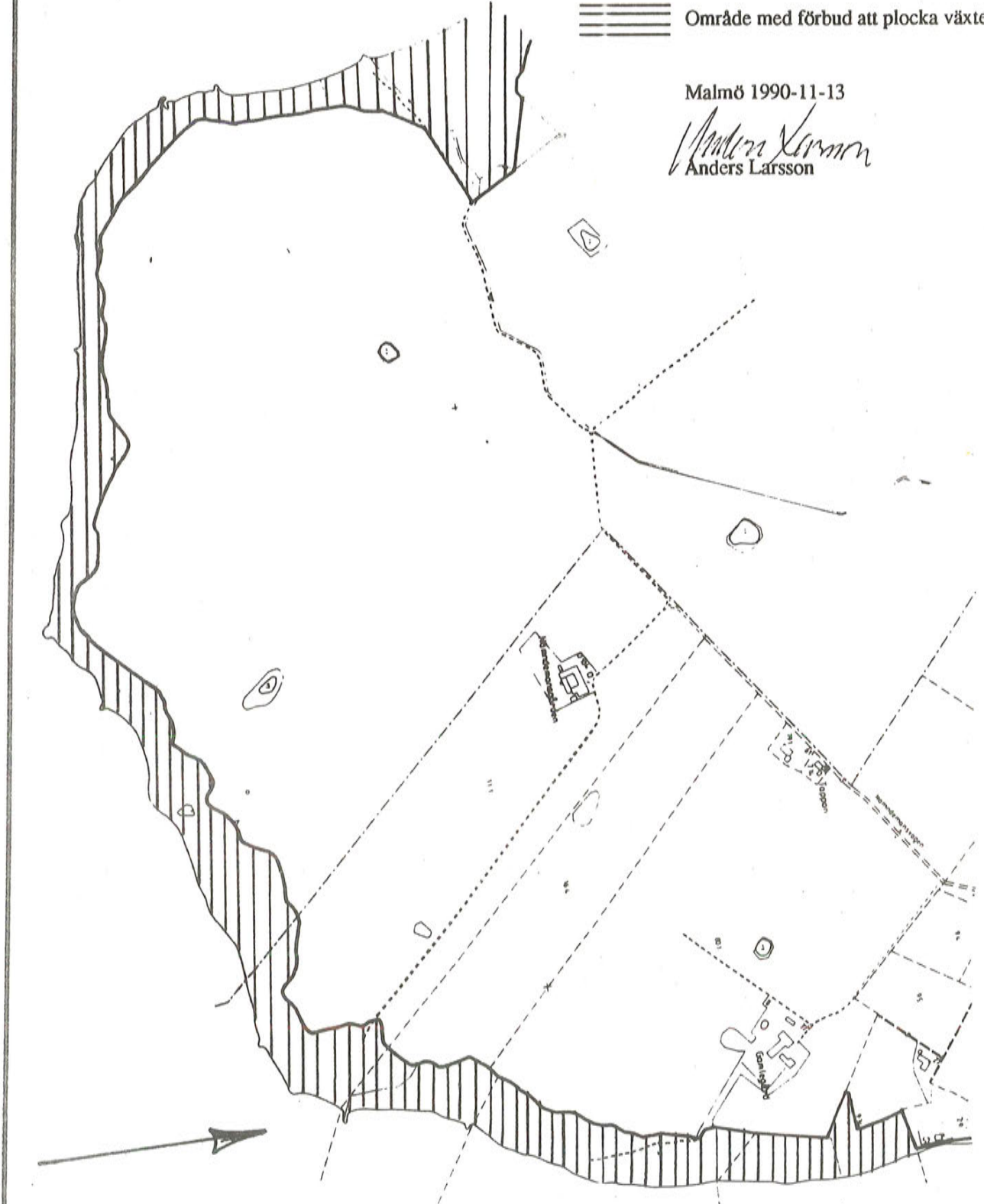
VENS BACKAFALL

- Reservatsgräns. Reservatet omfattar även vattenområdet till 3 m djup (anges ej på kartan)
- ==== Område med förbud att plocka växter

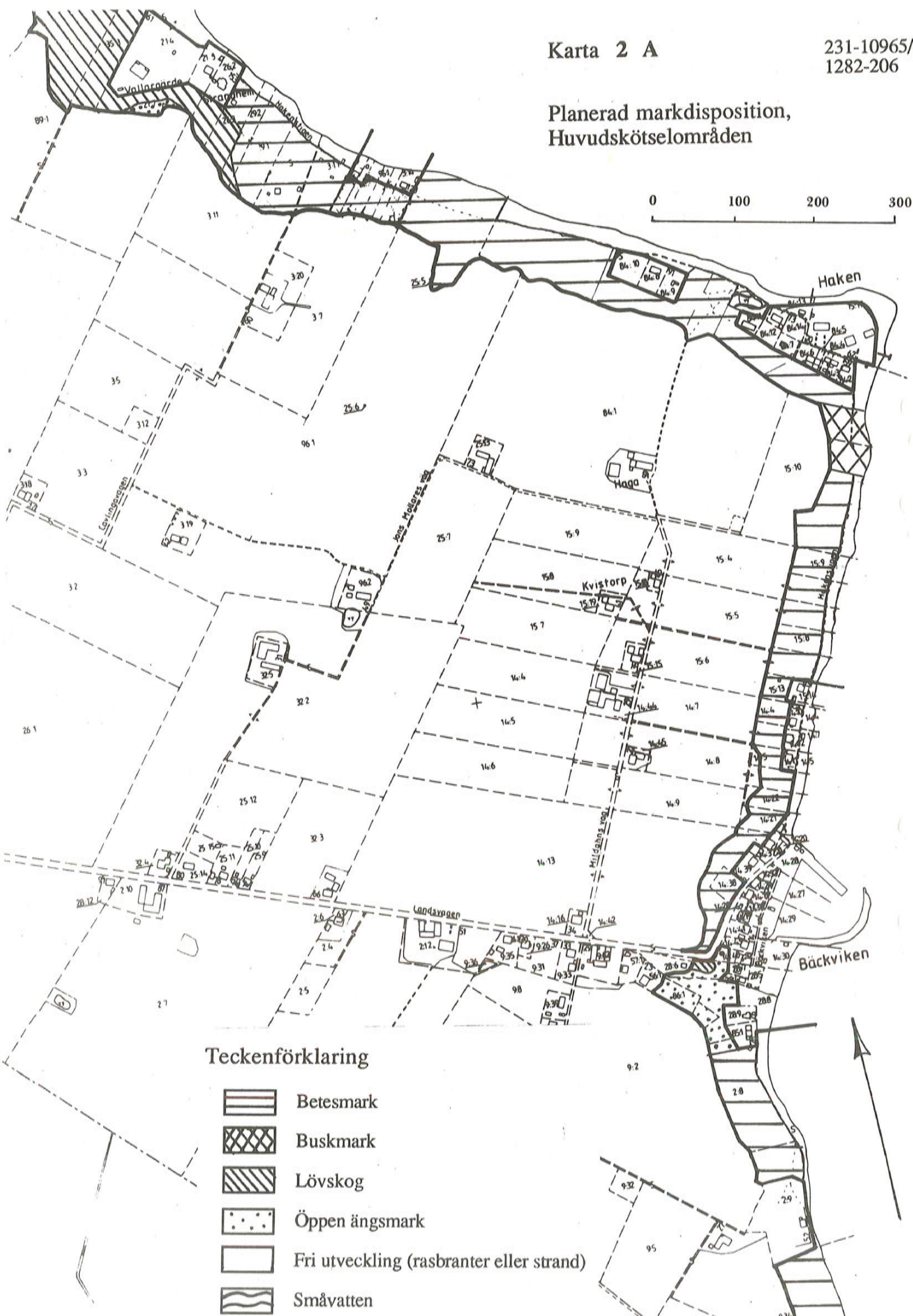
Malmö 1990-11-13

Anders Larsson
Anders Larsson

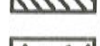
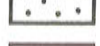

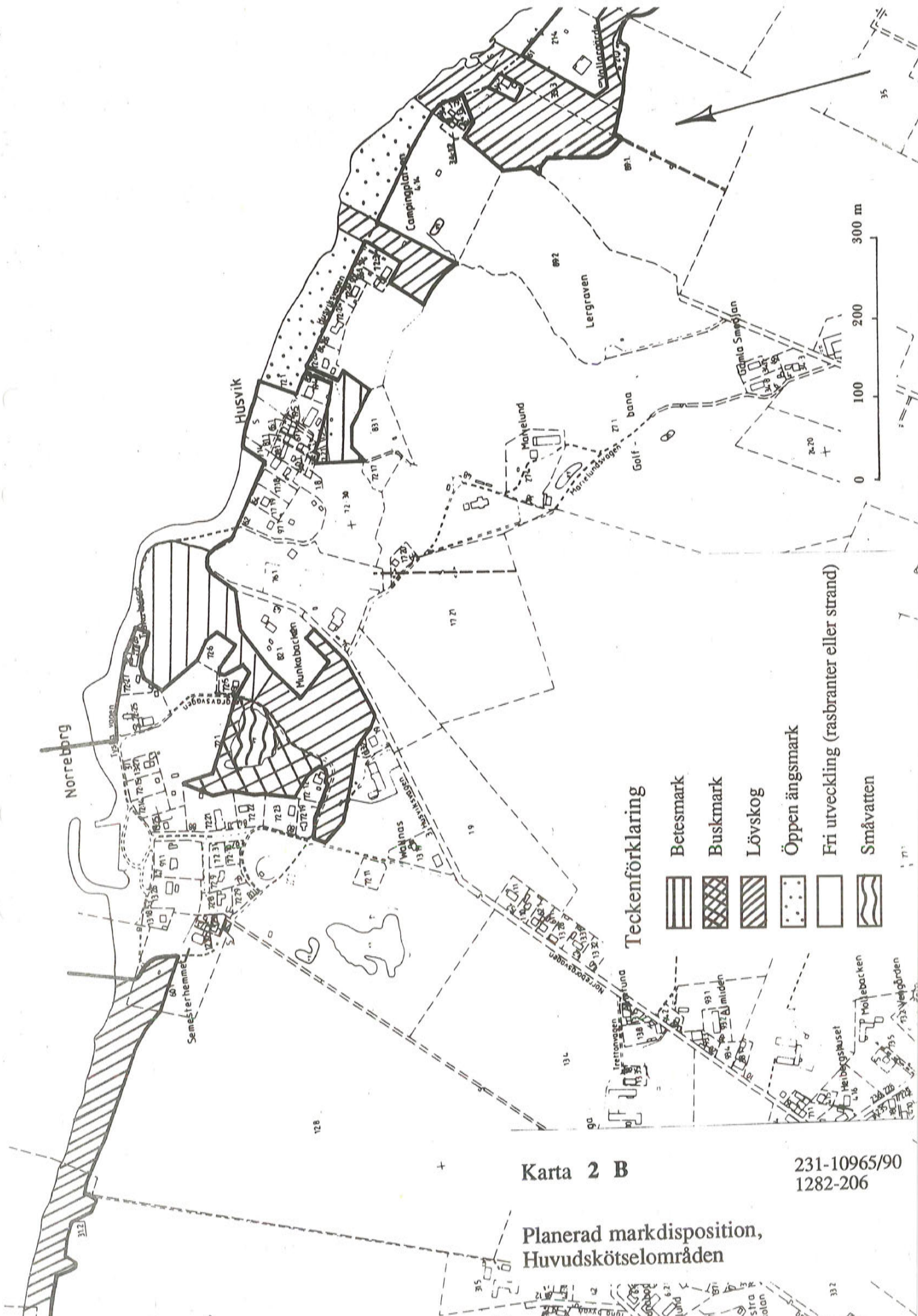
Planerad markdisposition,
Huvudskötselområden

0 100 200 300 m

Teckenförklaring

- Betesmark
- Buskmark
- Lövskog
- Öppen ängsmark
- Fri utveckling (rasbranter eller strand)
- Småvatten

Teckenförklaring

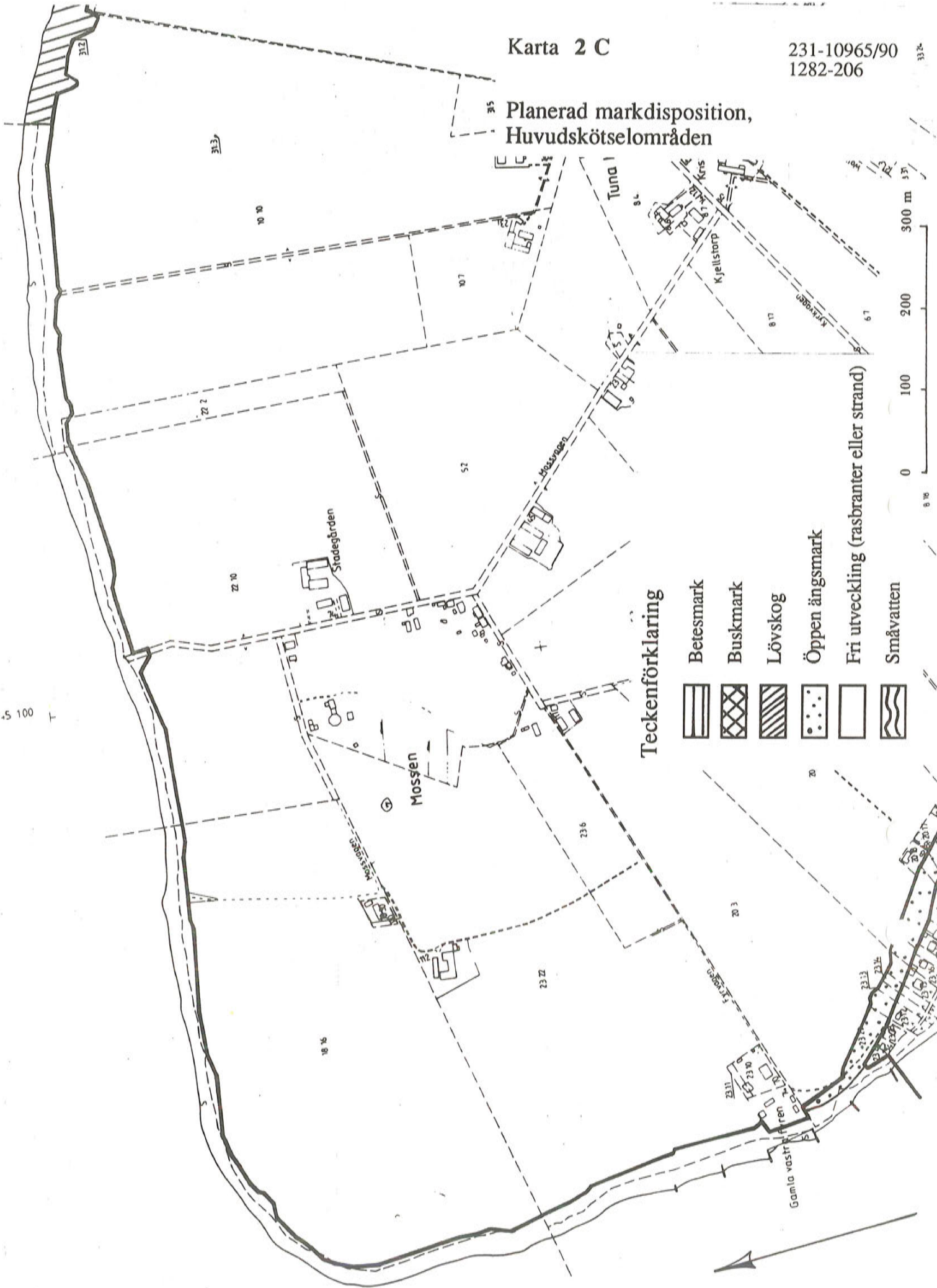
- Betsmark
- Buskmark
- Lövkog
- Öppen ängsmark
- Fri utveckling (rasbranter eller strand)
- Småvatten

Karta 2 B

231-10965/90
1282-206

**Planerad markdisposition,
Huvudskötselområden**

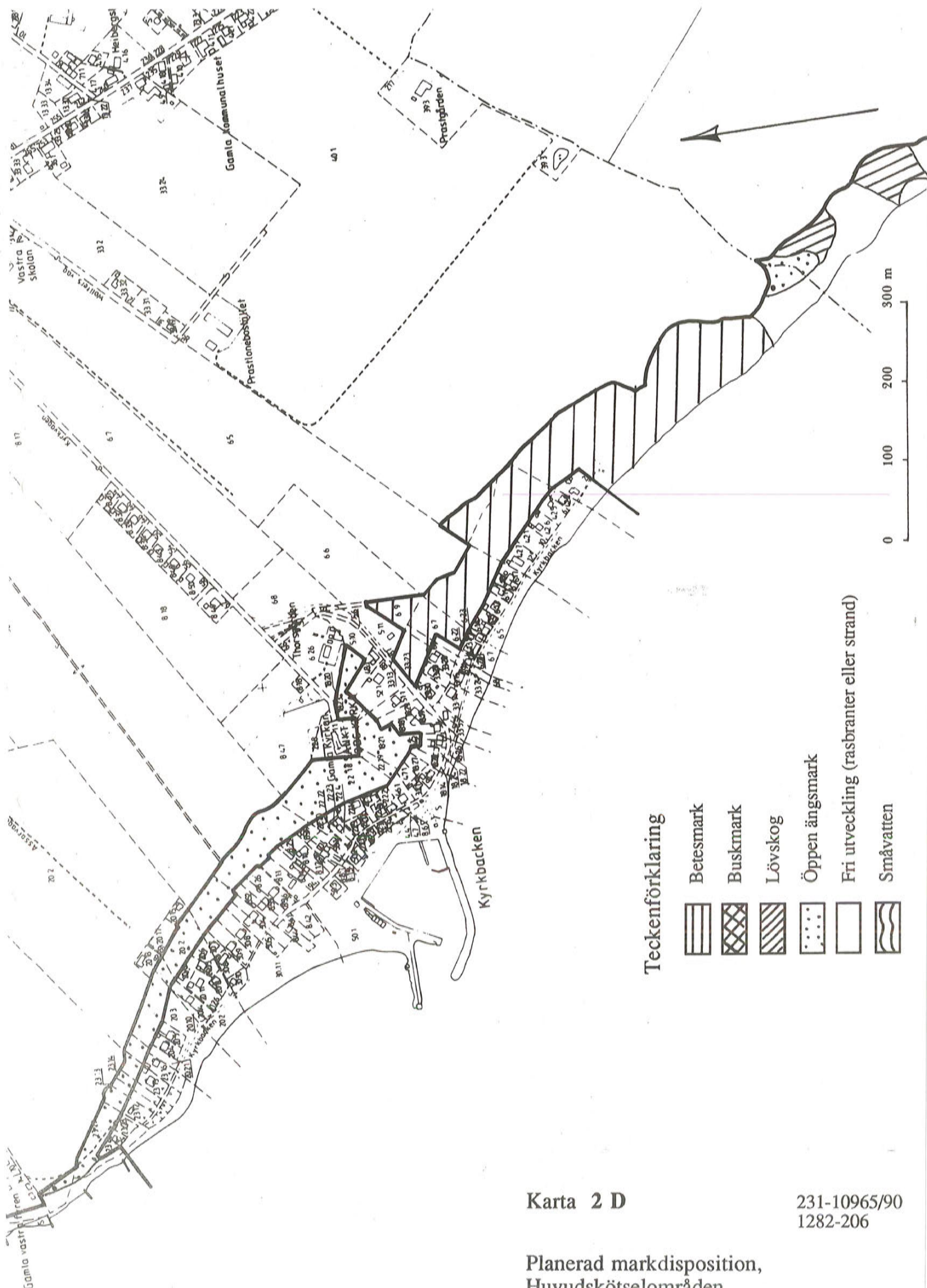
35 Planerad markdisposition,
Huvudskötselområden

Teckenförklaring

- Betesmark
- Buskmark
- Lövskog
- Öppen ängsmark
- Fri utveckling (rasbranter eller strand)
- Småvatten

5 100

Teckenförklaring

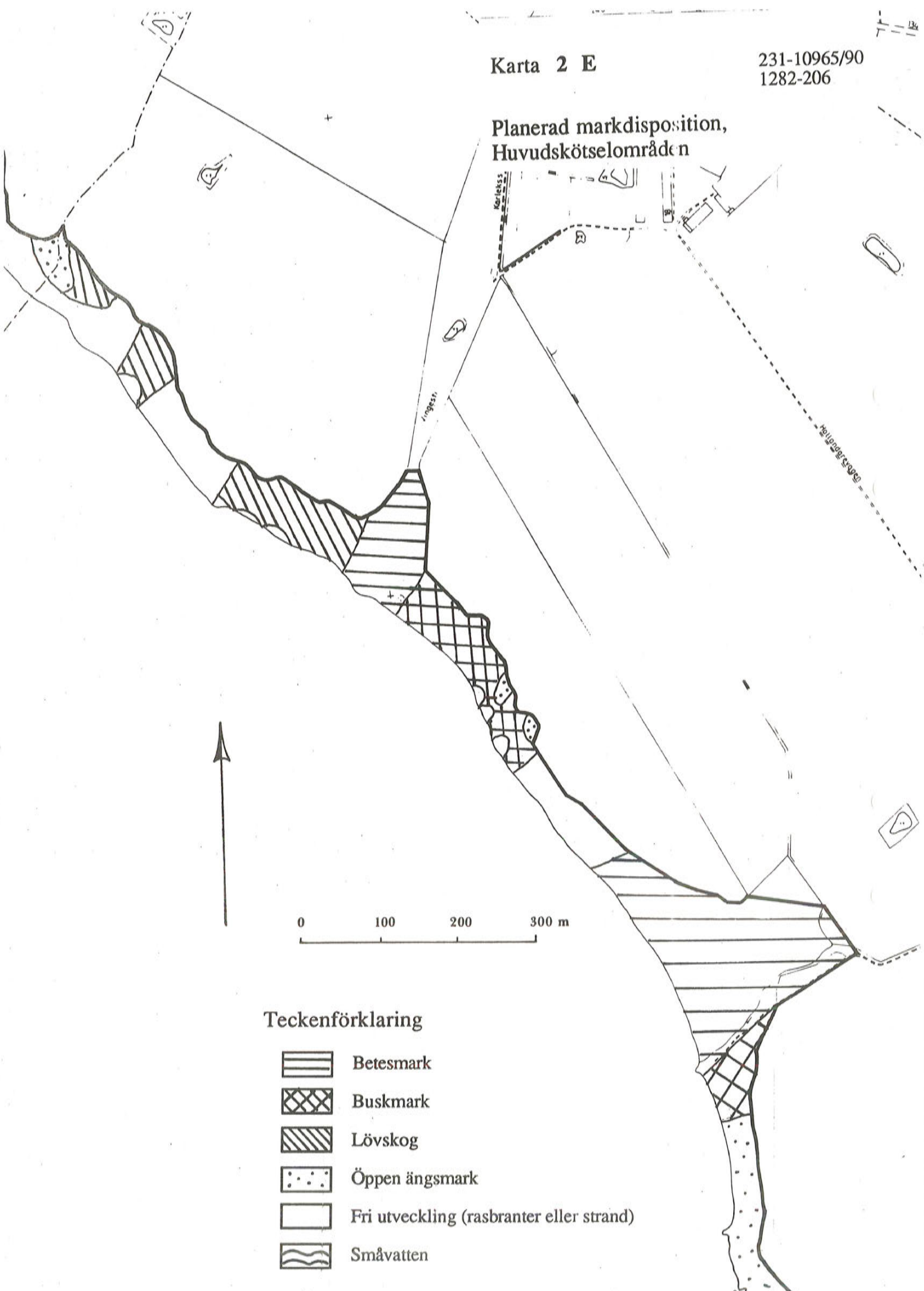
- Betesmark
- Buskmark
- Lövskog
- Öppen ängsmark
- Fri utveckling (rasbranter eller strand)
- Småvatten

Karta 2 D

231-10965/90
1282-206

Planerad markdisposition,
Huvudskötselområden

Planerad markdisposition,
Huvudskötselområden

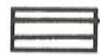

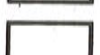
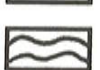

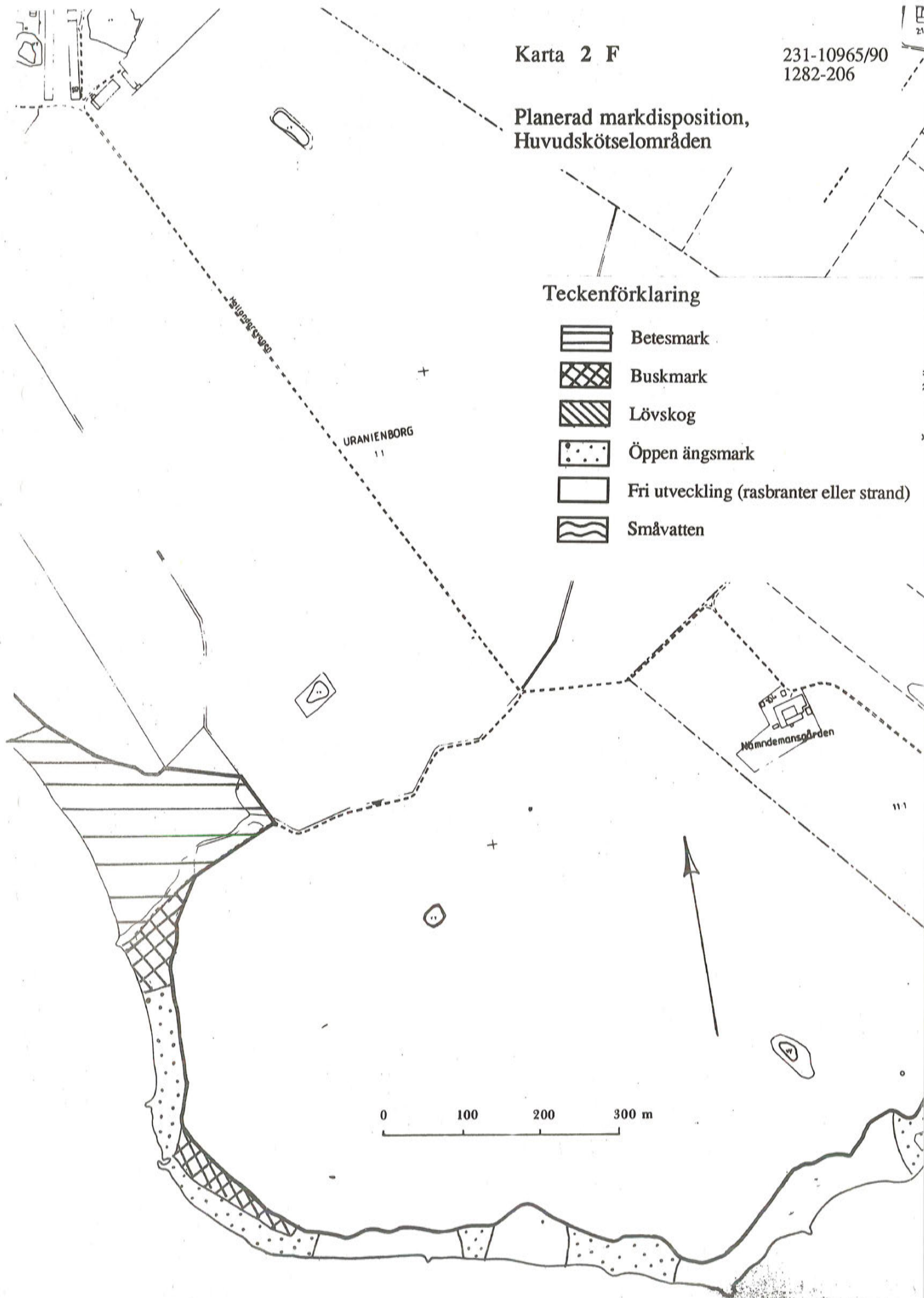
Teckenförklaring

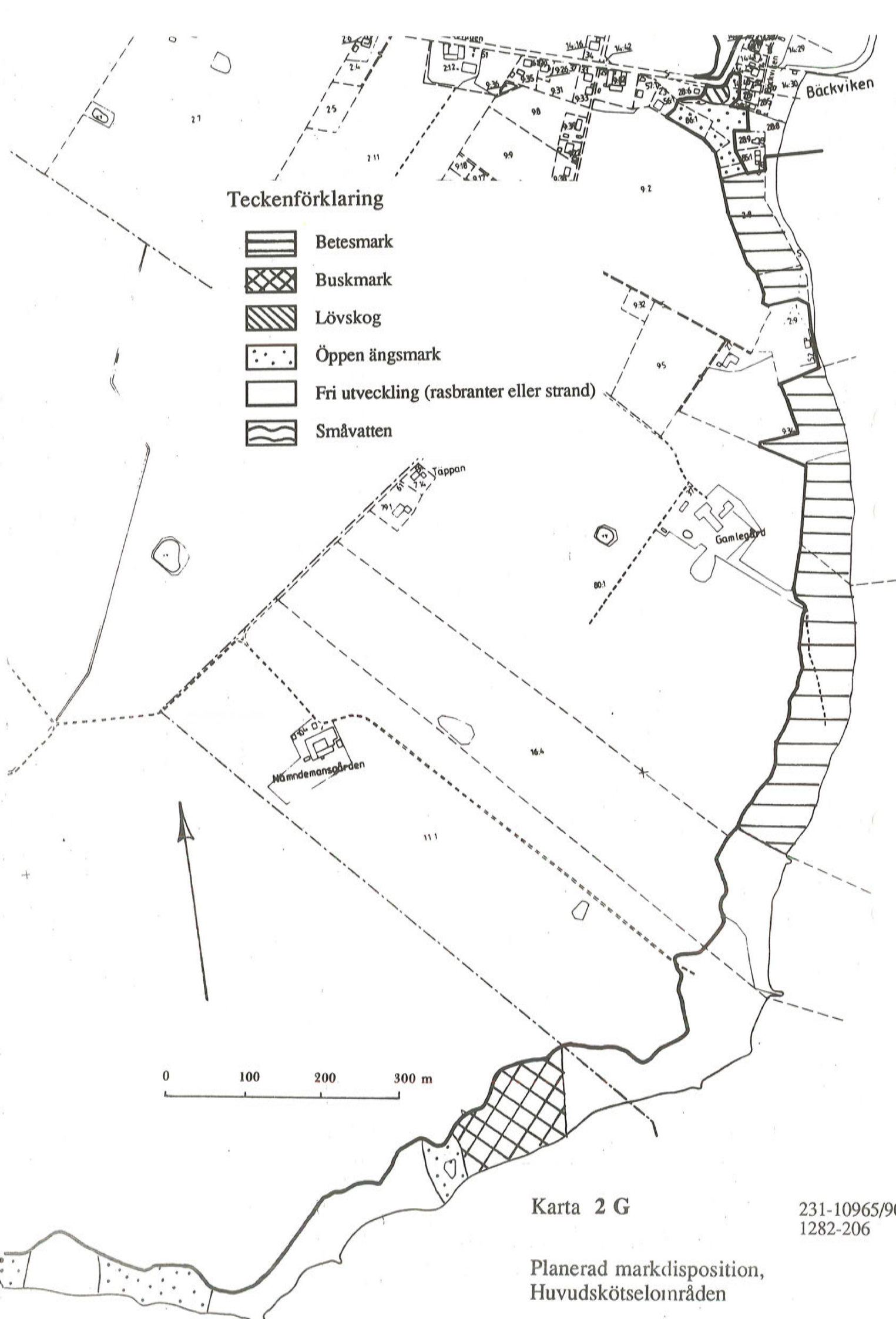
- Betesmark
- Buskmark
- Lövskog
- Öppen ängsmark
- Fri utveckling (rasbranter eller strand)
- Småvatten

Planerad markdisposition,
Huvudskötselområden

Teckenförklaring

- Betesmark
- Buskmark
- Lövskog
- Öppen ängsmark
- Fri utveckling (rasbranter eller strand)
- Småvatten

Teckenförklaring

- Betesmark
- Buskmark
- Lövskog
- Öppen ängsmark
- Fri utveckling (rasbranter eller strand)
- Småvatten

0 100 200 300 m

Karta 2 G

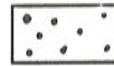
231-10965/90
1282-206

Planerad markdisposition,
Huvudskötselområden

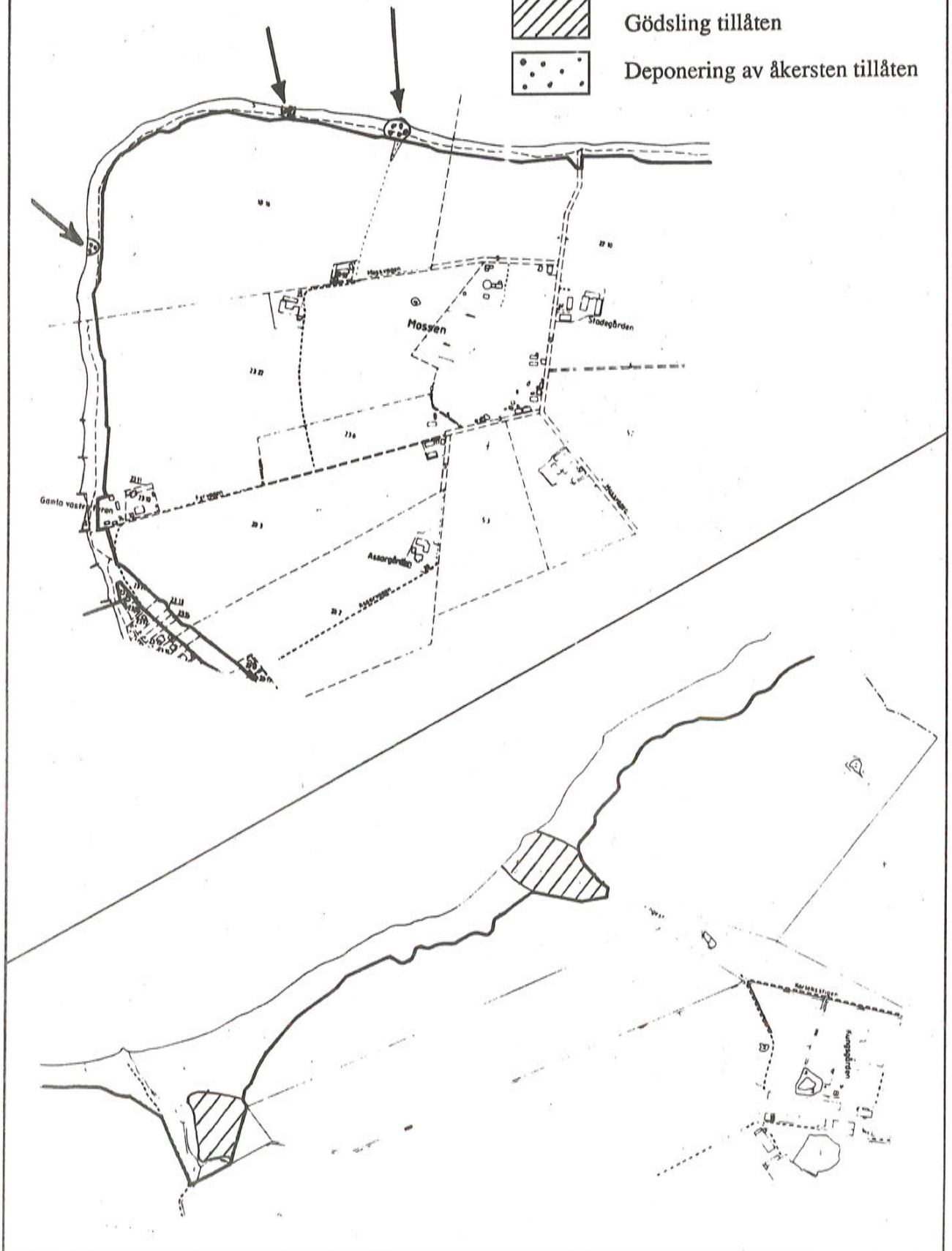
Områden med tillåten gödning
samt deponering av åkersten

Gödning tillåten

Deponering av åkersten tillåten

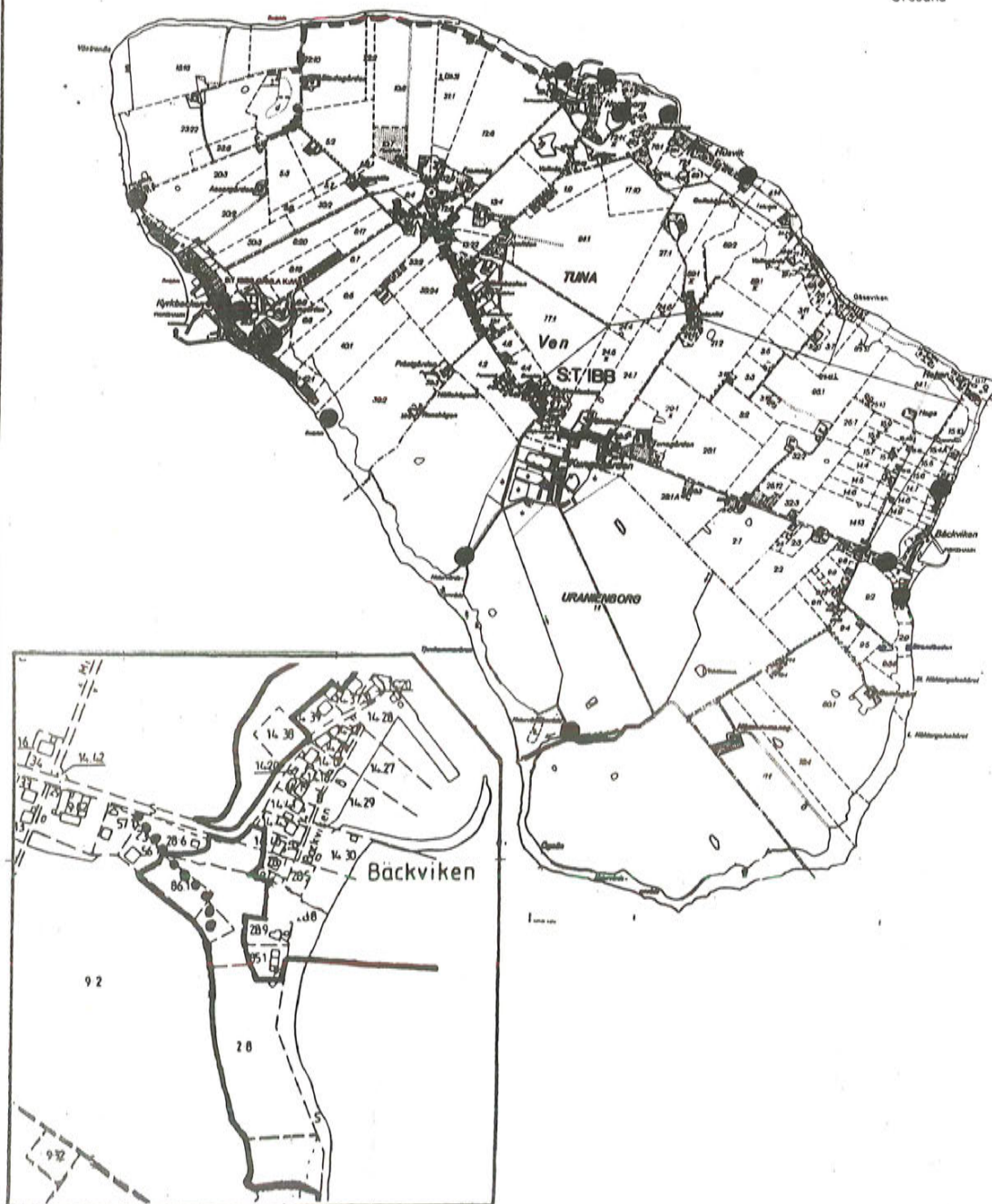

Anläggningar för allmänheten

- — — Planerad cykelväg
- Informationsskyltar
- Planerad gångstig

Reservatets gränser har ej angivits på kartan

Öresund

1990-11-13

BILAGA 2
till planen
231-10965/90
1282-206

BESKRIVNING AV DELOMRÅDEN SAMT DETALJANVISNINGAR FÖR ATGÄRDER

Reservatets huvudskötselområden har indelats i detaljområden, vilka markerats på bifogade kartor (A-G). Uppgivna arealer är endast ungefärliga.

Delområde 1 (0,4 ha)

Beskrivning: Träd- och buskskikt med bl a alm, sykomorlön, oxel, slån, nypon, hagtorn och skogskornell omväxlande med öppna ytor dominerade av främst knylhavre, hundkäv, åkertistel, kvickrot och väddklint. Stäppartad torräng förekommer på den slagna vägslänten.

Målsättning: Betesmark med enstaka små buskgrupper och öppna ytor i mosaik i den norra halvan. Den södra halvan (vägslänterna) skall vara öppen, slätterhävdd torräng. En artrik vegetation eftersträvas.

Istandsättning: All sykomorlön och uppvuxna träd nedhugges. Slånbuskage i den norra delen bortröjes. Stark utglesning i det ofta täta träd- och buskskiktet av främst hagtorn, nypon, alm slån och oxel i sådan omfattning och på sådant sätt att mindre buskgrupper bildas. Hagtornsbuskar samt delar av skogskornell- och slånbuskaget sparas.

Underhåll: Arlig slätter av vägslänten, i övrigt bete. Rövning av träd- och buskvegetation ungefär vart 5-10 år.

Delområde 2 (0,9 ha)

Beskrivning: Huvudsakligen stäppartad torräng med inslag av klintsnyltrot i den ofta rika förekomsten av vädd- och rödklint. Triviala arter som rörsvingel, knylhavre, kvickrot och hundkäv är vanliga. Kraftigt uppslag av alm och fågelbär i den nedre delen av slutningen. I övrigt finns spridda buskar av hagtorn, oxel och alm. Enstaka popplar förekommer. Längst i norr finns en mindre byggnad omgiven av mer högvuxen trädvegetation.

Målsättning: Öppen betes- och slättermark med stäppartad torräng och klintsnyltrot.

Istandsättning: Buskvegetationen tas bort utom ett par stora hagtornar i den allra sydligaste delen. Alm- och fågelbärsuppslaget tas bort helt. Befintlig byggnad avlägsnas och trädvegetationen avverkas.

Underhåll: Bete som samordnas med delområde 1. Buskar tas bort vart 5-10:e år.

Delområde 3 (1,4 ha)

Beskrivning: Torräng med gräsdominans, bl a ängsgröe, röd- och rörsvingel. Betas av ca 10 får (1985).

Målsättning: Öppen betesmark.

Istandsättning: Nedhuggning av halvdöda buskar i den norra delen.

Underhåll: Bete. Befintlig kabelmarkeringsskylt skall underhållas av sakägaren.

Delområde 4 (1,4 ha)

Beskrivning: Vegetationsremsa mellan Hakenstigen och havet med träd och buskar, bl a alm, hagtorn och slån i mosaik med trädfröa torrängspartier dominerade av främst knylhavre, kvickrot och rödsvingel. Strax norr om Bäckviken har en rotvälta åstadkommit kraftiga skador i strandbrinken. Hakenstigen ingår i området.

Målsättning: Buskmark utan uppvuxna träd i mosaik med öppna torrängar.

Istandsättning: Avfallshög i den södra delen avlägsnas. Uppvuxna träd avverkas.

Underhåll: Utglesning av buskar vart 5:e-10:e år samt regelbunden avverkning av uppväxande träd.

Delområde 5 (0,4 ha)

Beskrivning: Snår av hagtorn och skogskornell med överståndare av främst alm och ask. Fältskiktet är svagt utvecklat eller med förekomst av bl a gullviva, knylhavre och buskviol. Hakenstigen bildar gräns för området mot havet.

Målsättning: Fri utveckling mot ädellövskog med undantag för mindre ytor med ängsvegetation i stigens ovankant och i den nordligaste delen intill betesmarken, vilka hålles öppna.

Istandsättning: Stark utglesning av buskar inom ytorna med ängsvegetation samt tillskapande av en ca 5 m bred korridor mellan delområde 3 och 6 som passage för betesdjuren.

Underhåll: Utglesning av buskar inom ytorna med ängsvegetation vart 5:e-10:e år. Passagen för djuren skall hållas fri från buskar.

1990-11-13

231-10965/90
1282-206Delområde 6 (2,7 ha)

Beskrivning: Betesmark vid Haken med bete av 5 ungtjurar (1985), vilka alternerar mellan fyra olika fållor. Vegetationen utgörs i den övre delen av backarna av en artrik, frisk variant av stäppartad torräng med bl a gullviva, ängshavre, slankstarr, jordtistel, brudbröd, darrgräs och tuvtåtel. Den nedre delen intas av en mer trivial frisk äng med bl a hundkäx, brännässla, tuvtåtel och björnloka. Kärrpartier dominerade av blåtag och med förekomst av bl a fyreggad johannesört, utgör ett påtagligt inslag i betesmarken. Betestrycket är optimalt i den östligaste fållan, men mera ojämnt i de andra p g a preferensbetning. I den s k Krolla-dammen växer bl a källfräne. Dammen är till övervägande del igenvuxen med vattenvegetation. Fisk förekommer, bl a gräskarp, som inplanterats för ca 25 år sedan. Runt dammen finns träd samt täta buskage. Tidigare tillhåll för grönfläckig padda.

Målsättning: Betesmark med spridda buskar. Frukttrod bevaras så länge det är möjligt. Krolladammen restaureras med avseende på en lämplig miljö för den grönfläckiga paddan. Betesmarken skall ansluta till dammen i väster.

Iståndsättning: Utglesning av buskar inom hela området. Kraftigare röjning görs kring en kulle längst i nordväst liksom i de västra delarna av den östligaste fållan och kring Krolla-dammen. Vid dammen avverkas samtliga träd och buskar i den västra delen. Avverkning av träd skall i övrigt ske på sådant sätt att dammen får maximalt ljusinflöde. Dammen rensas helt från vegetation i den norra och nordvästra delen. Genomströmningen av vatten i dammen förbättras.

Underhåll: Arligt bete med nötkreatur. Röjning av buskar. Dammen och dess omgivning underhålls i lämplig omfattning med avseende på grönfläckig padda.

Delområde 7 (0,1 ha)

Beskrivning: Trivialt högvuxet fältskikt med brännässla och rosendunört. På kanterna finns fläder, hagtorn, nypon mm. Tre åkerdräneringar mynnar i området.

Målsättning: Öppen betesmark.

Iståndsättning: Befintlig buskvegetation avverkas.

Underhåll: Arligt bete med nötkreatur.

Delområde 8 (0,4 ha)

Beskrivning: Vegetationen domineras av brännässla, kvickrot, knylhavre och hundkåx med trädgrupper av alm, ask, sälg och sykomorlönn.

Målsättning: Betesmark med enstaka träd och buskgrupper.

Istandsättning: Utglesning av buskage. Avverkning av icke önskvärd trädvegetation.

Underhåll: Årligt bete. Røjning av träd och buskar vid behov.

Delområde 9 (0,3 ha)

Beskrivning: Skogsparti med främst alm, men även ask, rönn, björk och sykomorlönn. Fältskiktet är sparsamt utbildat.

Målsättning: Betesmark med enstaka träd och buskgrupper.

Istandsättning: Røjning av träd och buskar.

Underhåll: Årligt bete. Røjning av uppväxande buskar och träd vid behov.

Delområde 10 (0,1 ha)

Beskrivning: Förhållandevis igenvuxen stäppartad torräng med klintsnyltrot. Området bränns årligen (?).

Målsättning: Bevara och gynna en stäppartad torräng med klintsnyltrot.

Istandsättning: Røjning av almuppslag och buskvegetation vid skogskanten.

Underhåll: Betas om möjligt tillsammans med område 11. Fortsatt bränning till dess bete kan arrangeras. Uppväxande sly och buskar tas bort. Om bete ej är möjligt skall slätter ske som alternativ till bränning.

Delområde 11 (1,1 ha)

Beskrivning: Mosaik med högörtäng och torräng samt enstaka buskar och träd. Huvudsakligen högvuxna arter i fältskiktet: rörsvingel, knylhavre, rosendunört, älgört. I norra delen mer sluten trädvegetation närmast stranden. I området finns flera byggnader utan tomtavgränsning.

Målsättning: Öppen, betad ängsmark. Samtliga byggnader avlägsnas på sikt.

Istandsättning: Tall och fläder tas bort.

Underhåll: Årligt bete. Røjning av träd och buskar successivt.

1990-11-13

231-10965/90

1282-206

Delområde 12 (0,9 ha)

Beskrivning: Skogsparti med bl a alm, ask, fågelbär, björk, hassel och fläder. Där fältskiktet är utvecklat finns bl a gullviva, hässelklocka, skogsnarv och hundkäx.

Målsättning: Fri utveckling mot lövskog.

Istandsättning: Ingen.

Underhåll: Inget.

Delområde 13 (0,05 ha)

Beskrivning: Torräng, igenväxande med bl a ask, alm, äpple och hagtorn. I fältskiktet ingår bl a kungsmymta och ett par exemplar av klintsnyltrot.

Målsättning: Öppen torräng som hävdas genom slåtter och röjning.

Istandsättning: Utglesning av träd- och buskskiktet.

Underhåll: Slätter vart annat år. Uppväxande träd och buskar tas bort ungefär vart 5-10 år.

Delområde 14 (2,0 ha)

Beskrivning: Heterogent område med bladvassbestånd, högörtäng, torräng och alm-fågelbär-skog ovanför Hakenstigen. Högörtängen domineras av rosendunört och videarter, torrängens av knylhavre, medan skogen har ett sparsamt fältskikt. Nedanför Hakenstigen torräng med bl a knylhavre, blåhallon, brännässla och rörsvingel tillsammans med träd och buskar, bl a poppel, sykomorlönn, vårtbjörk, äpple, korgvide, ask och rikligt med fläder. Judasöra förekommer på ett par gamla fläderbuskar.

Målsättning: Lövskog med övervägande fri utveckling. Träd och buskar närmast Hakenstigen får avverkas.

Istandsättning: Ingen.

Underhåll: Markägaren kan utföra erforderlig röjning för att bevara planterade träd som bok, äpple, pil m fl.

Delområde 15 (0,7 ha)

Beskrivning: Öppen gräsyta som nyttjas som campingplats för tält.

Målsättning: Öppen gräsdominerad vistelseyta som ej skall nyttjas för tältning.

Iståndsättning: Inget.

Underhåll: Atgärder för att vidmakthålla en attraktiv vistelseplats innefattande bl a nödvändig slätter.

Delområde 16 (0,6 ha)

Beskrivning: I norr och nordväst alm- och alskog med sparsam fältskiktsvegetation. Nedanför Hakenstigen buskage med bl a vresros, nyponros, äpple, fläder, fågelbär och alm. Mot stranden mer öppet med dominans av knylhavre, hundkäx och brännässla. Denna del utnyttjas delvis som campingplats.

Målsättning: Fri utveckling tills vidare. Området närmast stranden och delar i anslutning till campingen kan röjas och gallras efter behov.

Iståndsättning: Vresros bör särskilt efterhållas.

Underhåll: Röjning och gallring efter behov.

Delområde 17 (0,4 ha)

Beskrivning: Halvöppen mark, kraftigt igenvuxen av nypon, fågelbär, alm, ask och högvuxna gräs och örter.

Målsättning: Öppen betesmark med spridda buskar.

Iståndsättning: När bete införts skall kraftig utglesning ske av de många buskagen (ros, hagtorn m m).

Underhåll: Arligt bete med kompletterande, erforderliga röjningar av buskar.

Delområde 18 (0,8 ha)

Beskrivning: Torräng med stort inslag av röd- och vädsklint, rörsvingel och knylhavre, delvis på tegelutfyllnader. Öns rikaste lokal för klintsnyltrot. Buskar saknas nästan helt. Området bränns varje år på våren (mars).

Målsättning: Torräng utan buskar och träd. Förekomsten av klintsnyltrot skall gynnas.

Iståndsättning: Ett lågt staket sättes upp ett par meter från vägen för att förhindra bilparkering. Röjning av buskar.

Underhåll: Arlig bränning. Effekten av slätter bör undersökas, varefter nytt ställningstagande till skötsel görs.

1990-11-13

231-10965/90
1282-206Delområde 19 (0,9 ha)

Beskrivning: Smal remsa mellan vägen och havet med spridda träd och buskar, främst alm, björk, hagtorn, fläder, nypon och vresros. Torrängsvegetation med triviala arter som knylhavre, kvickrot, rödsvingel, brännässla och åker-tistel, men även vädd- och rödklint. De senare rikligt på några ställen och tillsammans med klintsnyltrot.

Målsättning: Torräng med enstaka träd och buskar.

Istandsättning: Utglesning av buskar och träd. Trädgårdsavfall tas bort.

Underhåll: Rökning av träd och buskar ungefär vart 5-10 år. Regelbunden slåtter av den artrikare nordvästra delen om örtinslaget förefaller minska med tiden. Vresros bör särskilt efterhållas.

Delområde 20 (1,8 ha)

Beskrivning: Tyska backen. Delområden:

- a) Skog av främst ask men även vitpil, sälg, äpple, fågelbär och alm. Buskskikt ofta tätt med hagtorn, nypon och hassel. Där fältskikt finns utgörs detta av främst lundgröe, skogsnarv, nejlikrot, hundkäx och blåhallon.
- b) Torräng med inslag av stäppartad torräng i den västra och nordvästra delen. Träduppslag och snår av bl a oxel, ask, sykomorlönn, rönn, nyponros, hagtorn och oxbär (odlad typ). Torrängen domineras av högvuxen trivialvegetation med bl a knylhavre, rörsvingel, hundkäx, bergrör och brännässla.

Målsättning: Delområden:

- a) Lågvuxet, glest trädsikt med torräng i fältskiktet.
- b) Öppen stäppartad torräng och torräng.

Istandsättning: Delområde a) mindre träd tas bort och buskskiktet glesas ut starkt så att mindre träd- och buskgrupper bildas.

Delområde b) träd och solitära buskar (nypon, hagtorn, oxel,, ask m.m.) tas bort och buskage glesas ut starkt. Uppslag av förvildad oxbär avlägsnas.

Underhåll: Om möjligt bete. Rökning av uppväxande buskar och träd vart 5-10:e år. Kan bete inte organiseras skall området hävdas genom rökning och eventuellt nödvändig slåtter.

Delområde 21 (1,0 ha)

Beskrivning: En stor damm med fri vattenyta. Björkskog samt alm och videarter omger dammen. Buskage med uppväxande träd är framträdande i slänterna.

Målsättning: Slänterna söder och väster om dammen, liksom strandremsan norr om dammen bibehålls som buskmark eller lågskog. Enstaka ej alltför högvuxna träd kan accepteras. Dammen får ej växa igen och bör ges största möjliga solinstrålning.

Istandsättning: Storvuxna träd i slänterna runt dammen avverkas. Träd längs dammens norra strand avverkas.

Underhåll: Buskage och träd röjes kring dammen och i slänterna vid behov.

Delområde 22 (1,5 ha)

Beskrivning: Björkskog med inslag av asp och videarter i gamla lergravar. De södra och västra delarna domineras av alm. Bladvass dominerar i gamla lergravar, medan torrare partier karaktäriseras av bl a blåhallon, rödsvingel, rörsvingel och hundäxing. Tvåblad förekommer rikligt inom ett mindre område och skogsknipprot finns på ett par platser.

Målsättning: Fri utveckling mot lövskog.

Istandsättning: Alm-björkskogen i den södra delen kan rensas från skräp och döda grenar för att gynna fältskiktet med bl a skogsknipprot.

Underhåll: Inget.

Delområde 23 (1,5 ha)

Beskrivning: Almskog med inslag av kastanj, vårtbjörk, ask, sykomorlönn, poppel, rönn, viden och fågelbär. Öppna ytor finns med högörtäng med bl a rosendunört och älgört. Mycket jordbruksavfall avstjälpt längs åkerkanten. En del träd är delvis avsågade. I västra delen två mägerlgravar med lövträd, bergtall och ädelgran.

Målsättning: Lövskog med huvudsakligen fri utveckling.

Istandsättning: Barrträd tas bort. Jordbruksavfall bör avlägnas. Avkapade träd avverkas.

Underhåll: Prioriteras ej. Viss utglesning av uppväxande träd kan ske om så bedöms nödvändigt.

1990-11-13

231-10965/90
1282-206Delområde 24 (1,5 ha)

Beskrivning: Högörtäng med bl a rosendunört, torräng med bl a stort inslag av röd- och vädtklint. Rasbranter präglar delar av området. Buskar (främst viden) finns endast enstaka utom i den västra delen där buskage bildas av alm, ask, kastanj, fläder och poppel. I mellersta delen av området växer sykomorlönn. Ungefär norr om Stadegården finns den s k Fiskeshöjden, som förr var riktmärke för fiskarna. Jordbruksdräneringar mynnar i klinten och orsakar viss erosion.

Målsättning: Fri vegetationsutveckling i högörtängar och torrängar, men utan högvuxna träd. Rasbranter med helt fri utveckling. Fiskeshöjden bevaras och restaureras om möjligt.

Istandsättning: Uppväxande träd, främst i den västra delen tas bort. Ev förekomst av "Venalm" sparas.

Underhåll: Träd tas bort ungefär vart 5:-10:e år, utom i områden med helt fri utveckling. Jordbruksdräneringarna bör förses med slang för att förhindra fri vattenströmning i branten.

Delområde 25 (1,1 ha)

Beskrivning: Torräng med stort inslag av knylhavre och kvickrot. Vid de båda nedfarterna är floran något rikare med bl a vädtklint. Vid Staden-farten finns ett mindre kärr med bl a jätTEGRÖE och rörflen. Snår av vresros har stor utbredning. De första små plantorna av vresros uppges ha flutit i land (eller kommit med fåglar) för 60-70 år sedan. I övrigt finns enstaka mindre almar, oxel, ask, nypon och rönn. Viss stentippning har skett på några platser.

Målsättning: Fri utveckling, men utan inslag av träd.

Istandsättning: Uppvuxna träd tas bort. Små oxlar sparas.

Underhåll: Träd tas bort vart 5:10:e år. Vresros hålls under uppsikt.

Delområde 26 (2,4 ha)

Beskrivning: Område i stor utsträckning utsatt för sättningar och skred. Förutom rasbranter, stäppartad torräng söder om Västrenäs och torräng. Enstaka buskar bl a oxel, rönn, slån, vide, ask och vresros. Försök med olika typer av erosionsskydd har utförts längs stranden i områdets södra del och ca 500 m norrut. Fri stentippning har skett på någon plats.

Målsättning: Stäppartad torräng och torräng utan buskar och träd. Rasbranter med fri utveckling.

Iståndsättning: Alla buskar tas bort utom nedanför anläggningen i den sydligaste delen eller där buskarna bidrar till att förhindra erosion.

Underhåll: Buskar och träd tas bort vart 5:-10:e år.

Delområde 27 (2,7 ha)

Beskrivning: Backafallen vid Kyrkbacken. Rikt varierad stäppartad torräng. Vissa delar domineras av bergrör. Träd och buskar invaderar från de nedre delarna av slutningen. Delar av området bränns ibland. Längs åkermarken löper en sten/jordvall med enstaka buskar.

Målsättning: Öppen, företrädesvis stäppartad torräng med endast enstaka buskar. Mot trädgård kan en buskridå och enstaka träd sparas. Träd bör inte tillåtas bli högre än ca 5 meter. Sten/jordvallen får inte bli övervuxen med buskar och träd.

Iståndsättning: Merparten av buskar och träd avlägsnas. De stora hagtornsbuskarna öster om kyrkan sparas, liksom den stora almen väster om kyrkan. Sykomorlönn bör efterhållas. Trädgårdsavfall avlägsnas. En ensam telefonstolpe ca 200 m nordväst om kyrkan tas bort.

Underhåll: Buskar och träd röjes ca vart 5-10 år. Bergrörets utbredning hålles under uppsikt och ytterligare spridning förhindras. Arlig bränning inom hela området på senvintern (februari-mars). Hela eller delar av området bör även kunna betas av får om detta praktiskt kan arrangeras. Viss slåtter bör ske på och invid sten/jordvallen.

Delområde 28 (0,5 ha)

Beskrivning: Torräng med dominans av arter som hundkäx, kvickrot, åkertistel m fl.

Målsättning: Öppen torräng.

Iståndsättning: Ingen.

Underhåll: Bete och bränning på senvintern.

1990-11-13

231-10965/90
1282-206Delområde 29 (3,1 ha)

Beskrivning: Prästgårdsbackarna. Stäppartad torräng, torräng och buskage. Norra hälften av området har få buskar (ens-taka små oxlar) medan graden av igenväxning med hagtorn, slån, nypon, oxel, alm, fläder och skogskornell ökar söderut. Bergrör dominerar vissa ytor.

Målsättning: Stäppartad torräng med endast spridda buskar. Björnbärssnår i anslutning till tomter och hus bevaras i lämplig omfattning.

Istandsättning: Vresrossnåret vid stranden utrotas. Buskaget uppe på den södra kullen bortröjes. Spridda buskar, utom stora hagtornar, tas bort i den norra delen. Det stora buskaget i södra delen minskas genom röjningar med ca 10 m per vart annat år med början från kanterna. Även här sparas gamla hagtornar. Avfall städas bort.

Underhåll: Bete. Bergrör bekämpas dessutom genom slåtter, åtminstone i de södra delarna, och skall inte tillåtas expandera ytterligare. Regelbunden röjning av uppväxande buskar, i synnerhet inom tidigare röjda partier. När godtagbar vegetationsstruktur erhållits kan röjningarna inskränkas till ca vart 5:e år. Regelbunden bränning på senvintern.

Delområde 30 (1,0 ha)

Beskrivning: Starkt igenvuxen stäppartad torräng, särskilt i den norra delen, med hagtorn, slån, nypon, skogskornell. Klintsnyltrot. Den centralt belägna svackan upptas av snår av främst korgvide och högre upp i sluttningen av alm, hagtorn, nypon och fläder. Mycket god fasanbiotop.

Målsättning: Stäppartad torräng utan träd och med enstaka buskar samt fuktäng i svackan. Ett bestånd med tätare buskvegetation bevaras som viltremis för fasaner.

Istandsättning: Buskar utglesas starkt i den norra stäppartade torrängen och tas helt bort i den södra. Lämpligt parti sparas dock som viltremis. Buskar och träd tas bort i svackan, även i dess ovansluttning. Städning av svackans nedersta del.

Underhåll: Bete. Röjningar av buskar ungefär vart 5-10 år. Viltremisen skall ej tillåtas expandera. Uppväxande träd avverkas succesivt när det når en höjd av 4-6 m.

Delområde 31 (3,5 ha)

Beskrivning: Området utgöres av:

- a) rasbranter som i den mellersta delen nyligen planterats med tall och vresros.
- b) alm-ask-skog med sparsamt fältskikt men med ett välutvecklat buskskikt av framför allt fläder (ibland med judasöra) och hagtorn samt i strandnära områden i den sydligaste delen vresros.
- c) stäppartade torrängar med snår av slån, hagtorn, nypon och tall samt
- d) ett mindre kärr med högvuxen starr- och örtvegetation och korgvide.

Målsättning: Rasbranterna tillåtes utvecklas fritt liksom kärret och de två sydligaste småområdena med stäppartad torräng. Alm-askskogen utvecklas mot en lågskog utan alltför högvuxna träd. Den norra stäppartade torrängen bevaras i stort sett fri från buskar.

Iståndsättning: Täta buskage i den nordligaste stäppartade torrängen utglesas kraftigt i tillgängliga delar och bergtall tas bort.

Underhåll: Den stäppartade torrängen buskröjes vart 5-10 år. Under mellanperioden bör slätter utföras vid några tillfällen. Alltför högvuxna träd i lågskogen avverkas om risk för stormfällning bedöms som överhängande. Vid röjningar bör generellt gälla att planterade och främmande trädslag i första hand avverkas.

Delområde 32 (1,1 ha)

Beskrivning: Vingesti. Trivial torräng som periodvis betas med nötkreatur. Kärr med brunstarr, blåtag, skånst mannagräs och fyreggad johannesört. Ett par buskage med hagtorn, nypon och gråal.

Målsättning: Torräng och kärr utan stort inslag av träd och buskar.

Iståndsättning: Buskagen avlägsnas, utom några som sparas som skydd för fältvilt.

Underhåll: Bete. Röjning av uppväxande buskar.

Delområde 33 (1,5 ha)

Beskrivning: Området utgöres av:

- a) skog- eller snårbevuxet område. Stort inslag av planterade trädslag som bergtall, enstaka gran, avenbok,

1990-11-13

231-10965/90
1282-206

ek och bok. Ett tänkbart slutstadium med alm och ask (möjligen planterad men fullt naturaliserad) dominerar trädskiktet. Fläder med påväxt av judasöra är vanlig i buskskiktet. I fältskiktet finns bl a förvildad luktviole. Snår bildas främst av hagtorn, slån, nypon och vresros.

b) rasbranter.

c) tre mindre kärr som karaktäriseras av ett buskskikt med ask och videarter samt bladvass och rosendunört.

d) två stäppartade torrängar.

Målsättning: Buskmark eller lågskog utan högvuxna träd. Rasbranterna och kärren fri utveckling. De stäppartade torrängarna hålls öppna utan buskar eller träd.

Istandsättning: De stäppartade torrängarna befrias från buskar. Plockhuggning av högvuxna träd, i första hand gran och andra planterade, främmande träd- och buskslag, främst kring de stäppartade torrängarna.

Underhåll: Røjning av buskar i de stäppartade torrängarna ungefär vart 5-10:e år. Plockhuggning av träd vid behov.

Delområde 34 (3,5 ha)

Beskrivning: Möllebäcken. Huvuddelen utgörs av trivial betesmark. På slänterna mot vattnet stäppartad torräng. Ökat buskslag mot norr. Längst i nordväst tätare träd- och buskvegetation. Öppna kärr med bl a blåtag och skånskt mannagräs. Rester av dammanläggning anlagd av Tycho Brahe. Betas med nötkreatur. Mellan bäcken och markvägen i söder ligger en viltåker.

Målsättning: Betesmark. Viltåker bevaras eller utnyttjas som betesmark.

Istandsättning: Stora buskar tas bort på den södra kullen liksom delar av buskagen i den nordvästra delen. Røjningen skall utföras så att buskösar bildas för att gynna i första hand fasaner.

Underhåll: Bete. Røjning av buskar vart 5-10 år.

Delområde 35 (0,3 ha)

Beskrivning: Täta snår av bl a vresros, fläder, slån, bergtall, oxel, nypon, gran och björk. Öppna partier med torräng. Området fungerar som viltremis med mycket god tillgång på fasaner.

Målsättning: Buskmark som kan utnyttjas som viltremis. Stor variation i buskskiktet skall eftersträvas. Uppvuxna träd skall inte förekomma.

Istandsättning: Döda bergtallar och uppvuxna träd avverkas.

Underhåll: Uppväxande träd nedhugges löpande. Buskagen utglesas successivt för förnygring och bevarad variation. Vresrosbestånden förnygras genom beståndsvis nedsågning.

Delområde 36 (0,1 ha)

Beskrivning: Stäppartad torräng i övre sluttningen, torräng i nedre. Spridda buskar. I nedre delen vresros.

Målsättning: Buskfri stäppartad torräng och torräng.

Istandsättning: Buskar tas bort, dock ej den planterade lähäcken av hagtorn.

Underhåll: Buskar tas bort vart 5:-10:e år.

Delområde: 37 (0,4 ha)

Beskrivning: Rasbrant med pionjärvegetation i ovankanten av sluttningen, kärr och snår i nederkanten. Stäppartad torräng i den södra delen. Kärret domineras av rosendu-nört och gråvide. Snåret utgörs av bl a alm, poppel, vresros, gråvide, fläder, slån och nypon.

Målsättning: Öppen ängsvegetation och öppet kärr.

Istandsättning: Poppel och alm tas bort. Utbredningen av gråvidet i kärret begränsas.

Underhåll: Buskar tas bort vid behov.

1990-11-13

231-10965/90
1282-206Delområde: 38 (0,9 ha)

Beskrivning: Gles, planterad almskog med bl a fläder i buskskiktet. Fältskiktet är svagt utbildat med bl a nässelklocka, hundkäx och buskviol. I den sydöstra delen är skogen glesare och här finns i fältskiktet en matta av rödsvingel och smalbladig ängsgröe. Anordningar för tillfällig camping. Torräng med vresros utmed stranden.

Målsättning: Gles, lågvuxen almskog av buskkaraktär. I den sydöstra delen bör ett välutbildat fältskikt eftersträvas. Öppen torräng vid stranden.

Istandsättning: Campinganordningarna avlägsnas.

Underhåll: Vid behov avverkning av uppväxande träd eller för vidmakthållande av en lågskog av buskkaraktär. Torrängen buskröjes vart 5-10 år.

Delområde: 39 (0,1 ha)

Beskrivning: Mycket artrik stäppartad torräng som planterats med bergtall och vresros. Dessutom finns hagtorn och äpple.

Målsättning: Stäppartad torräng utan buskar eller träd.

Istandsättning: Buskar tas bort liksom småplantor av vresros och tall.

Underhåll: Buskröjning vart 5-10:e år.

Delområde: 40 (0,6 ha)

Beskrivning: Rasbrant med gles vegetation, som är något mer stabiliserad i den östra delen. Ovanför branten finns en avsats med buskage, bl a vresros och en mindre torräng.

Målsättning: Fri utveckling.

Underhåll: Inget.

Delområde: 41 (0,1 ha)

Beskrivning: Stäppartad torräng med träd och buskar; tall, slån, hagtorn, oxel, nypon. I nederdelen av slutningen ett litet kärr med bladvass samt ask och gråvidebuskage.

Målsättning: Stäppartad torräng med enstaka träd och buskar. Kärr med buskar.

Iståndsättning: Mycket stark utglesning av träd och buskar i den stäppartade torrängen.

Underhåll: Røjning av buskar i den stäppartde torrängen ungefär vart 5-10 år.

Delområde: 42 (0,6 ha)

Beskrivning: Askskog med snår av bl a hagtorn, fläder, vresros, nypon och tall. I svackan vid stranden finns ett kärr med bladvass och ask. Längs stranden en del alm. Tillhåll för fasaner. Området vid kärret kallas "telegra-fen", då Sveriges första teleledning till Danmark gick ut här.

Målsättning: Snårvegetationens utbredning begränsas i öster till förmån för den stäppartade torrängen. I övrigt får vegetationen utvecklas fritt, men utan uppväxande träd.

Iståndsättning: Buskar och träd, speciellt främmande träd- och buskslag, glesas starkt ut i den östra delen. Alm i strandkanten tas bort.

Underhåll: Utglesning av buskar och träd vart 5-10:e år i den östra delen. Uppväxande träd avverkas löpande.

Delområde: 43 (0,5 ha)

Beskrivning: Stäppartade torrängar, liten rasbrant och ett öppet kärr med bl a bladvass och rosendunört samt ett starkt igenvuxet kärr med videbuskage.

Målsättning: Stäppartade torrängar med enstaka buskar. Öppet kärr.

Iståndsättning: Viss utglesning av buskar och träd i de stäppartade torrängarna. Allt buskage tas bort i videokärret.

Underhåll: Utglesning av buskar ungefär vart 5-10:e år i de stäppartade torrängarna. Uppväxande buskage röjs bort i kärret.

Delområde: 44 (1,6 ha)

Beskrivning: Rasbranter. På ett par platser tät vegetation med buskar i vissa områden. Ett litet kärriparti.

Målsättning: Fri utveckling med öppen pionjärvegetation.

Underhåll: Inget.

1990-11-13

231-10965/90
1282-206Delområde: 45 (0,3 ha)

Beskrivning: Södra fyren. Stäppartad torräng med mycket buskage.

Målsättning: Stäppartad torräng med enstaka buskar.

Istandsättning: Viss utglesning av buskar.

Underhåll: Utglesning av buskar vart 5-10:e år.

Delområde: 46 (1,5 ha)

Beskrivning: Snår med överståndare av främst alm, men även fågelbär. Buskagen bildas av bl a hagtorn, bergtall, oxel, slån, fläder och nypon. På död fläder påträffas judasöra. Fältskiktet är sparsamt utbildat.

Målsättning: Fri utveckling mot buskvegetation. Uppvuxna träd skall inte förekomma.

Istandsättning: Träd avverkas.

Underhåll: Inget, annat än avverkning av uppväxande träd vid behov.

Delområde: 47 (3,5 ha)

Beskrivning: Stäppartad torräng och torräng. Rasbranter och skred. Enstaka träd och buskar. Stort inslag av raklosta. Klintsnyltrot. Mycket skredbenäget område. Betades delvis för ca 30 år sedan.

Målsättning: Rasbranter med fri utveckling. Stäppartad torräng och torräng med litet inslag av träd och buskar.

Underhåll: T v inga åtgärder. Buskar och träd tas bort vid behov.

Delområde: 48 (3,3 ha)

Beskrivning: Alm-askskog som betas av hästar. Kraftiga brynbuskage med hagtorn, slån, nypon och luddros. I nederdelen av sluttningen friskäng.

Målsättning: Öppen betesmark av ängskaraktär med inslag av buskage.

Istandsättning: Trädsiktet avverkas. Kraftig utglesning i de täta buskagen i den södra delen med utgångspunkt från gläntor. Höga träd i buskage tas bort.

Underhåll: Bete. Buskar hindras från att sprida sig. Täta buskage utglesas successivt under en period av 4-5 år.

Delområde: 49 (1,0 ha)

Beskrivning: Huvudsakligen almskog med inslag av ask. I den norra delen ett mindre parti med torräng. Ravinen i den södra delen kallas "näktergalsskäret" och är bevuxen med träd och buskar.

Målsättning: Öppen betesmark av torrängskaraktär med spridda buskar. Enstaka träd kan accepteras längs stranden om risk för rotvältor inte föreligger. Näktergalsskäret bevaras som buskmark och undantas bete.

Iståndsättning: Buskar tas bort i torrängen. Trädskiktet avverkas.

Underhåll: Bete. Røjning av buskar och uppväxande träd ungefär vart 5:e år. Uppväxande träd i Näktergalsskäret avverkas successivt.

Delområde: 50 (1,0 ha)

Beskrivning: Torräng med stort inslag av knylhavre och rörsvingel. Buskage vanliga i den övre delen av sluttningen. Två stora blåttåg-kärr med bl a vippstarr, kärrfibbla och småvänderot. I den nordligaste delen ett kärr med korgvide, vitpil, alm och ask samt kabbeleka, kärrfräken och videört.

Målsättning: Betesmark av torrängskaraktär med enstaka träd och buskar samt kärr utan träd och buskar.

Iståndsättning: Stark utglesning av buskar och träd i torrängen. Avverkning av träd och buskar i kärren. En jordhög nedanför det norra kärret tas bort. Vid stängselsättning mot havet skall stängslet dras i överkanten av nedre sluttningen.

Underhåll: Bete. Uppväxande träd och buskar tas bort vart 5-10:e år.

Delområde: 51 (0,1 ha)

Beskrivning: Bestånd med jättefräken. Förutom denna art bl a rosendunört, knylhavre, rörsvingel, åkervinda och humleblomster. Relativt rikligt med buskar av hagtorn och nypon.

Målsättning: Bevara en gynnsam biotop för jättefräken.

1990-11-13

231-10965/90
1282-206

Istandsättning: Skötsel försök genomföres för att utröna hur skötseln ska bedrivas för att bäst gynna jättefräken. Den stora rosenbusken ovanför det stora jättefräkenbeståndet avlägsnas och några mindre ytor slås med lie.

Underhåll: Borttagning av buskar och träd som kan utgöra ett hot mot fräkenbeståndet. Genomförda försök får utvisa lämplig vegetationsvård.

Delområde: 52 (0,5 ha)

Beskrivning: Huvudsakligen öppen torräng med enstaka buskar. I ravinen almskog.

Målsättning: Öppen torräng med spridda buskar, t ex hagtorn, rosor, sälg. Almbeståndet bevaras med i huvudsak fri utveckling, men begränsade gallringar kan tillåtas.

Istandsättning: Hälften av buskarna i torrängen avverkas.

Underhåll: Slätter av slänterna ned mot Bäckviken minst en gång vart 3:e år. Höet skall bortforslas. Uppväxande träd och buskar röjes bort vart 5-10:e år.

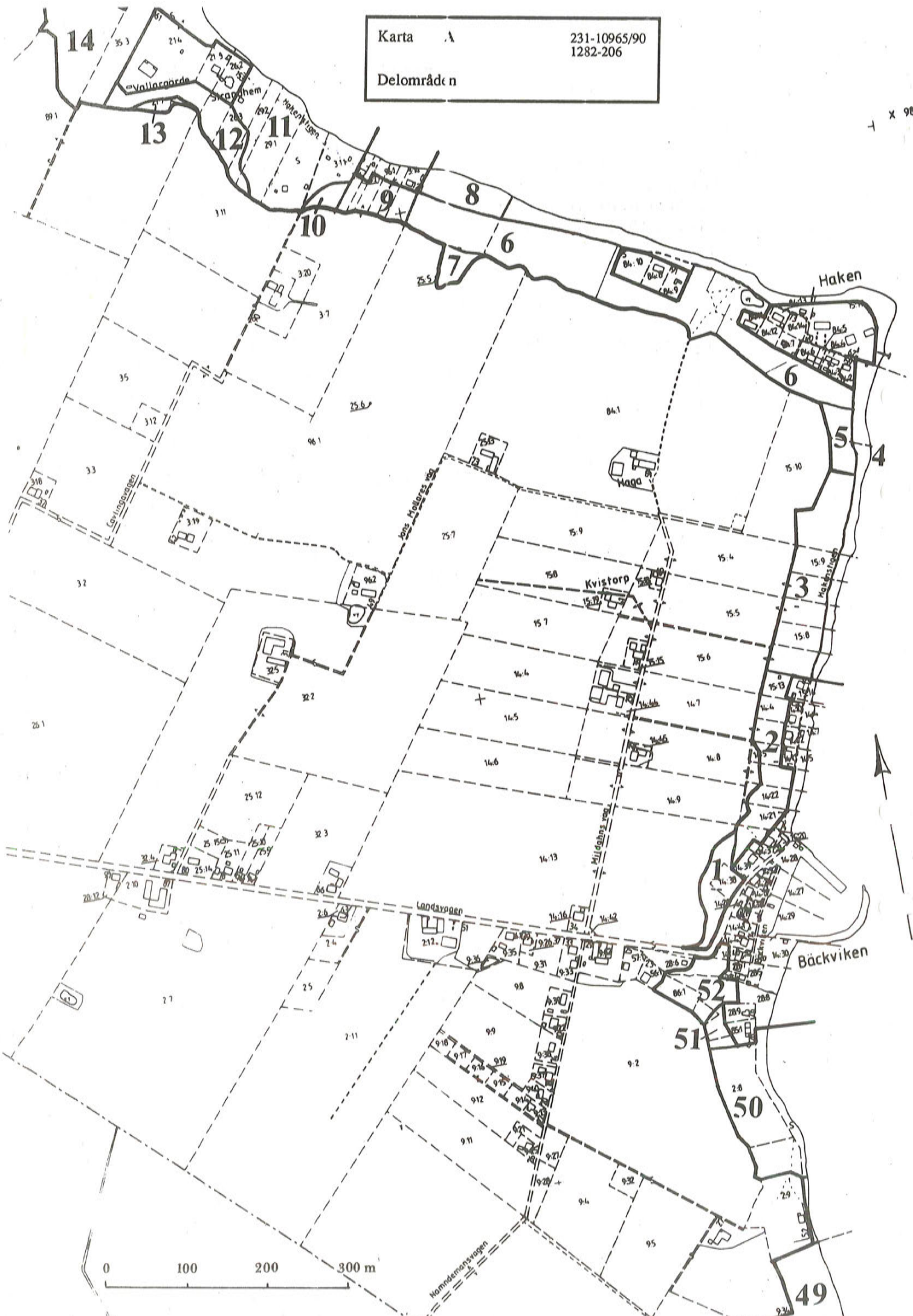
Karta A

231-10965/90

1282-206

Delområde n

X 98 400

0 100 200 300 m

49

51

50

Bäckviken

Haken

Kvistorp

Landsvågen

Landsvägen

Valltorpsgränd

Skogshem

Kvistorpsgränd

Normandemansvägen

Jons Mållgårdsvägen

Haga

Mållgårdsvägen

6

5

4

6

3

2

1

7

8

9

10

11

12

13

14

49

50

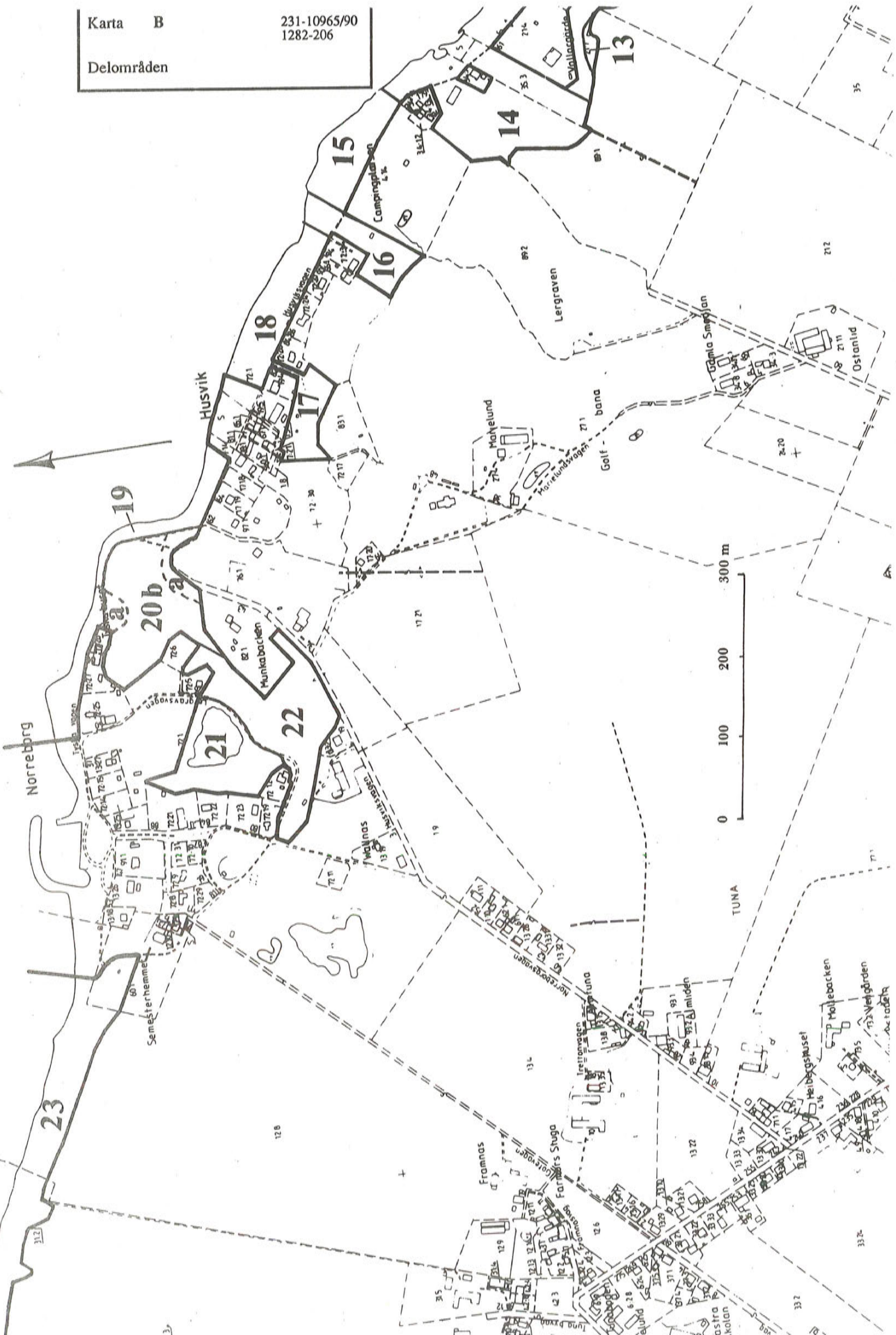
51

52

Karta B

231-10965/90
1282-206

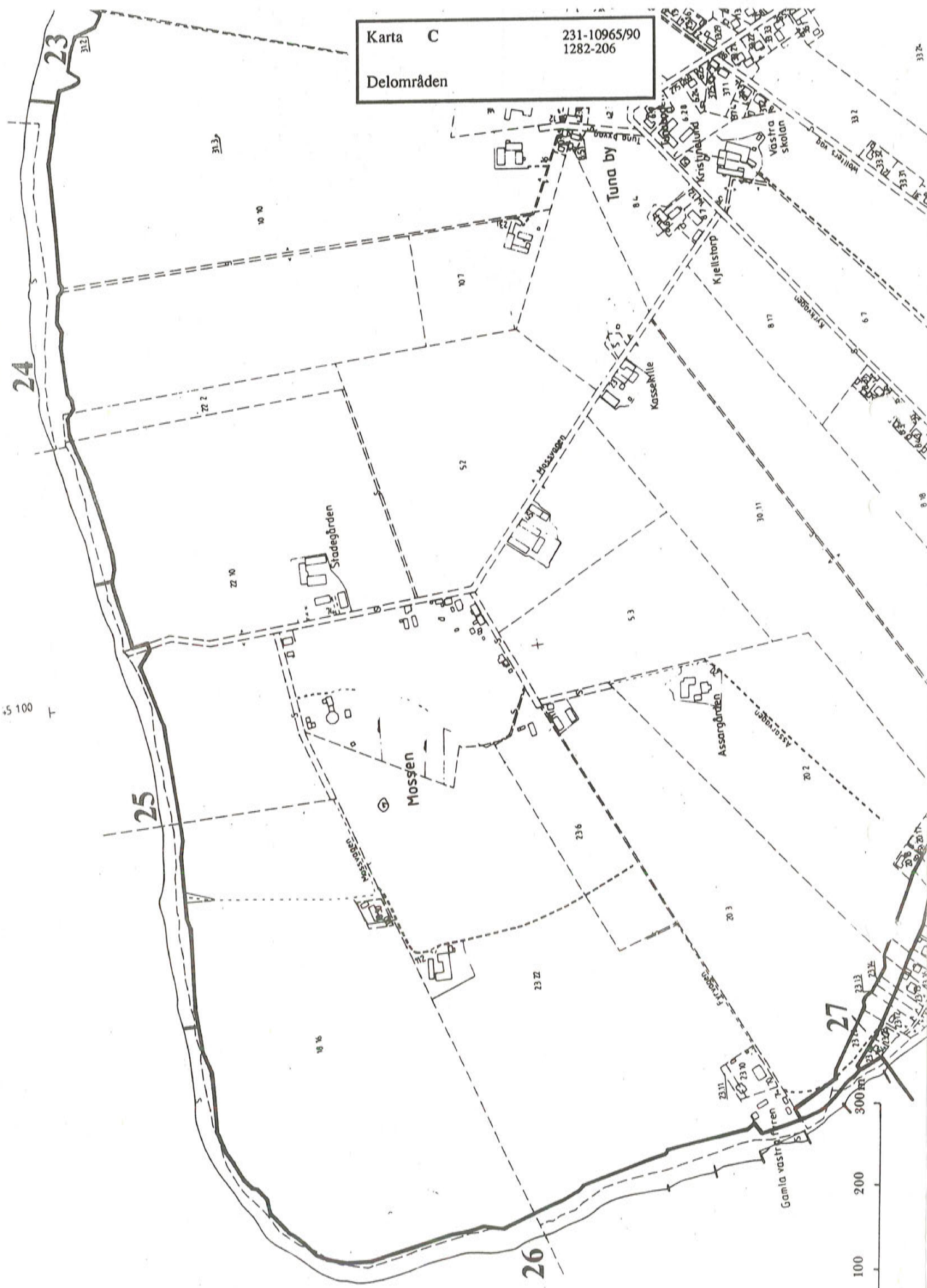
Delområden

Karta C

231-10965/90
1282-206

Delområden

1:50 000

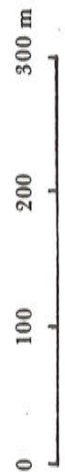
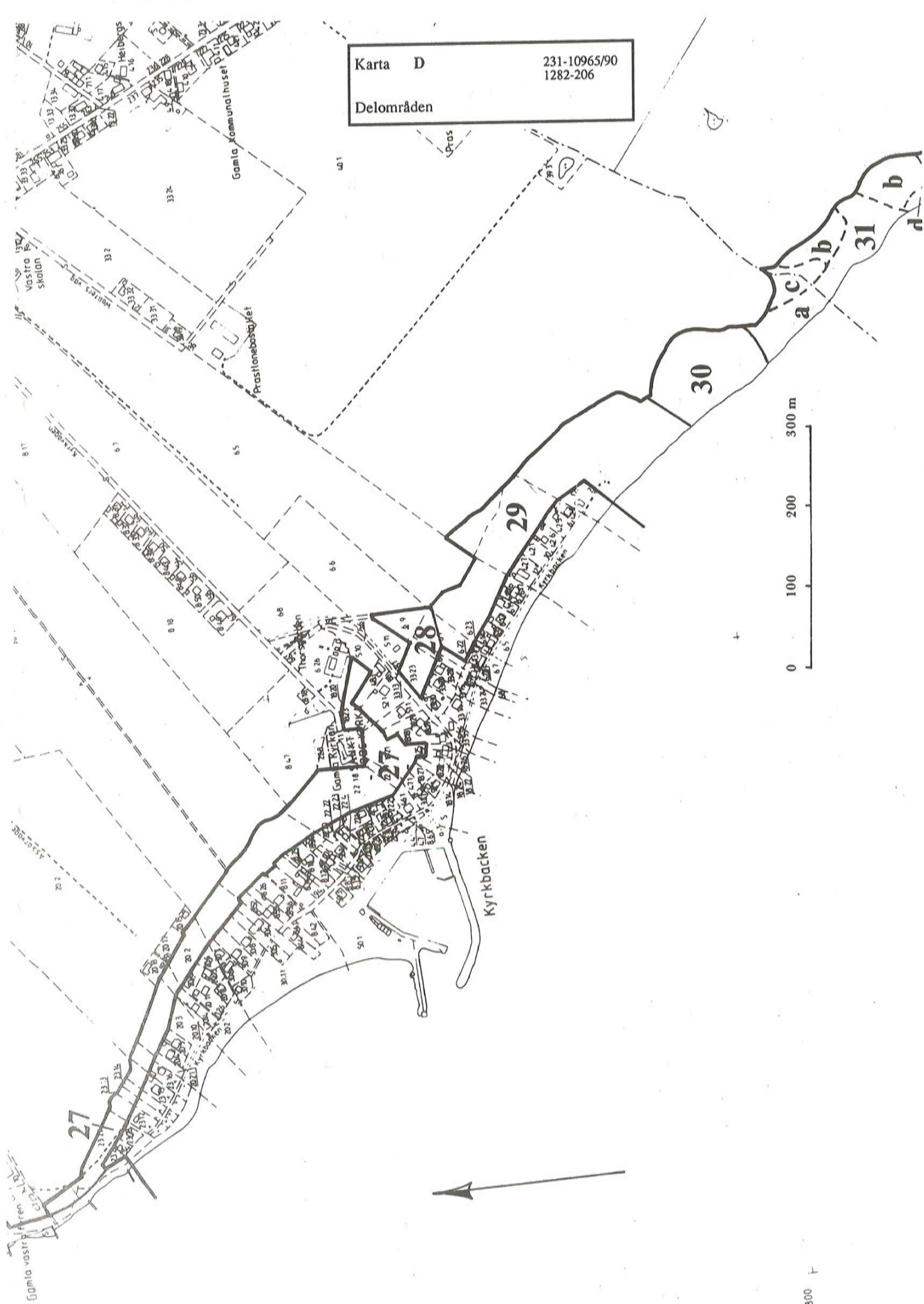
1:50 000

0 100 200 300m

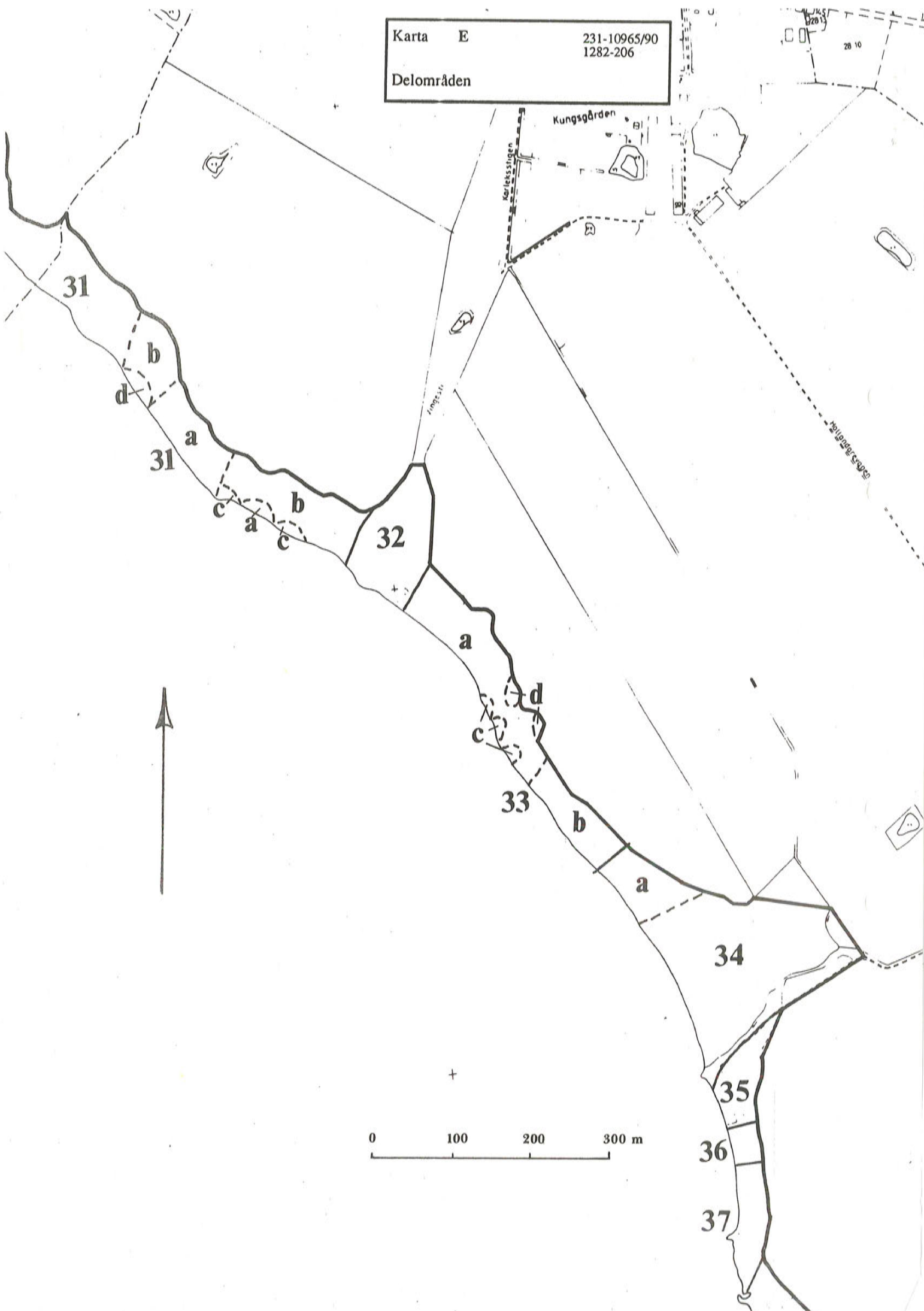
Karta D

231-10965/90
1282-206

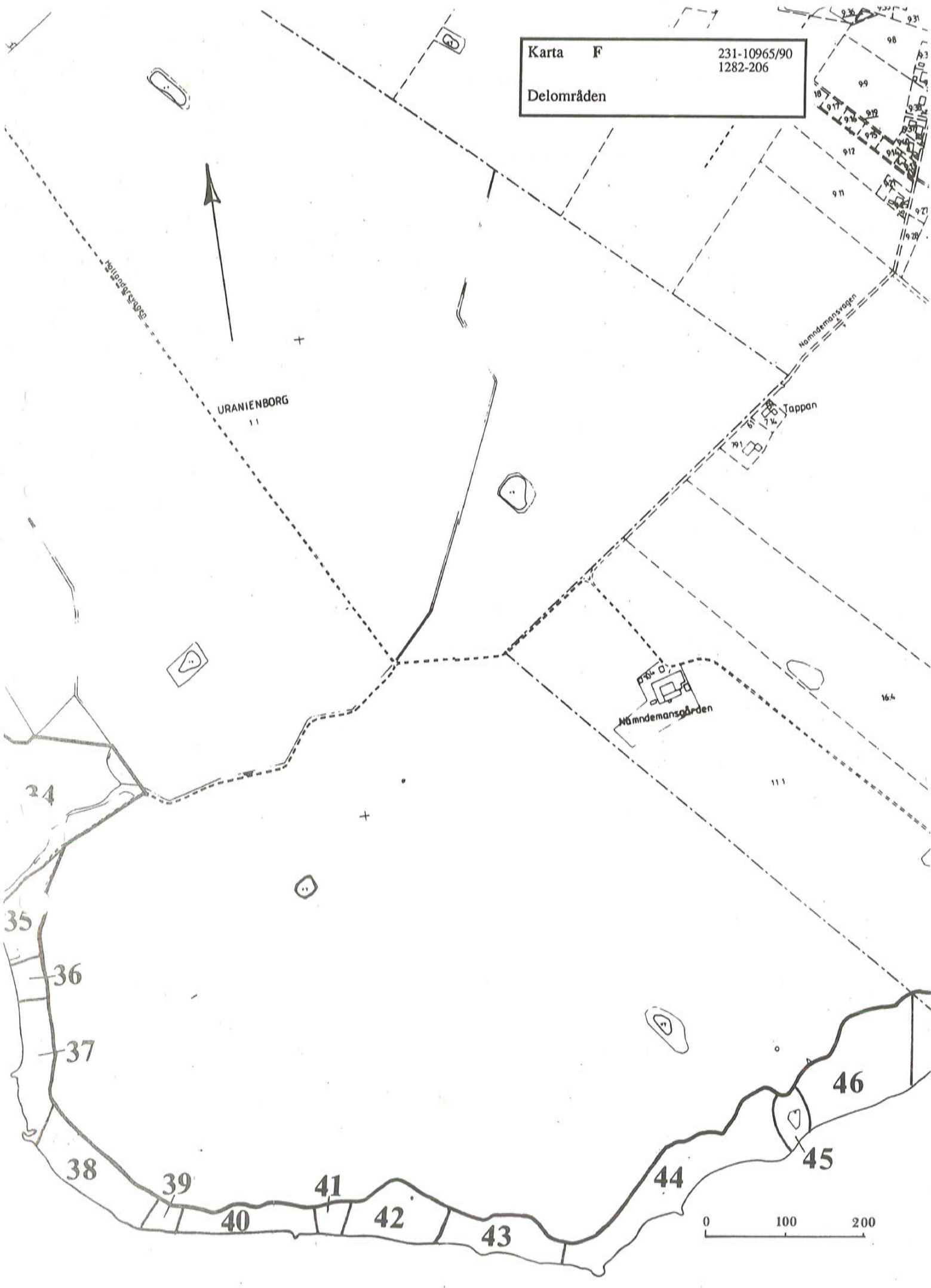
Delområden

Karta E 231-10965/90
1282-206
Delområden

Karta F 231-10965/90
1282-206
Delområden

Hellegårsvägen

URANIENBORG
11

Nämndemansvägen

Tappan

Nämndemansgården

0 100 200

34

35

36

37

38

39

40

41

42

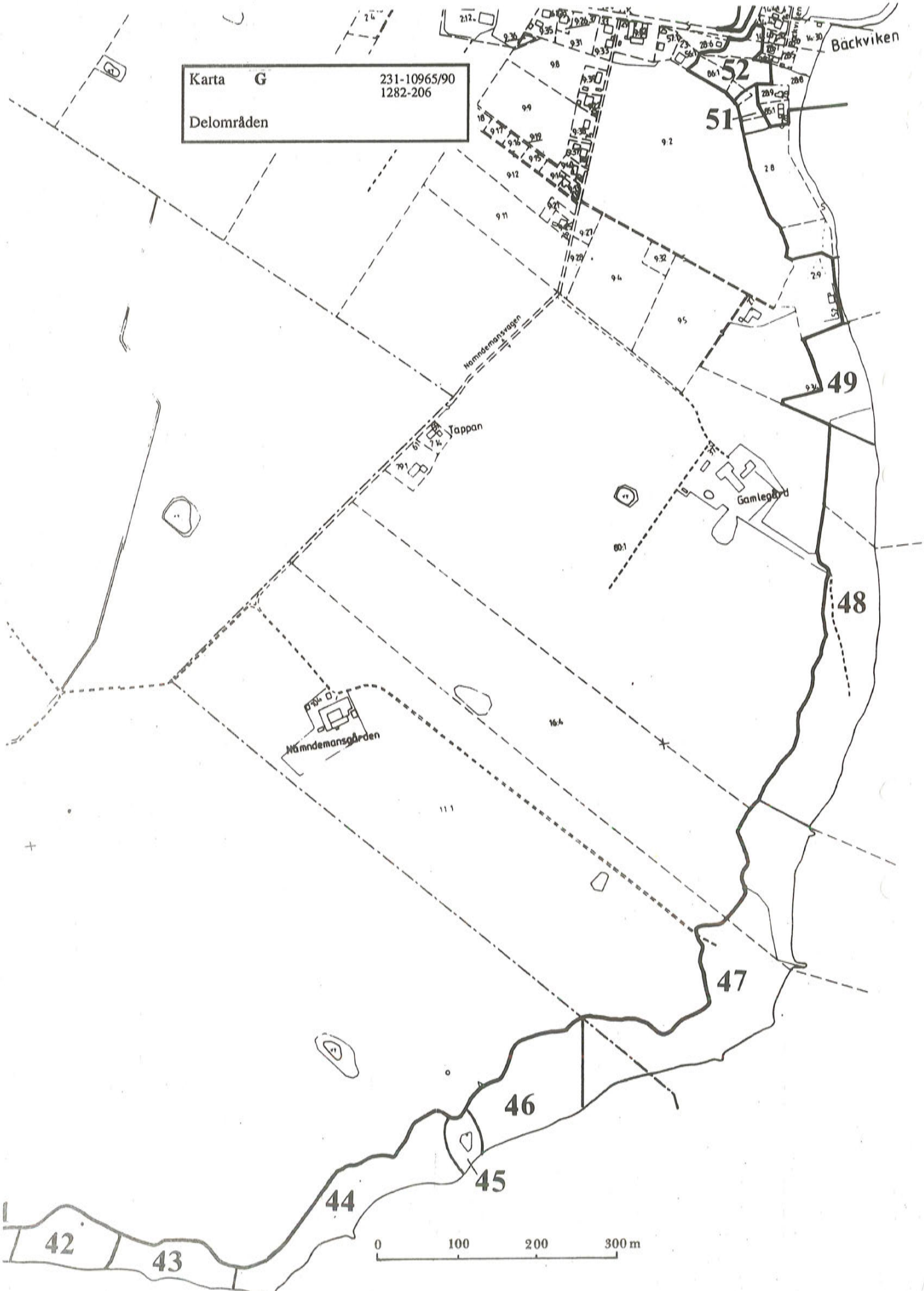
43

44

45

46

Karta G 231-10965/90
1282-206
Delområden

EKONOMISK UTREDNING

Ekonomisk detaljutredning har ej skett p g a vissa erforderliga restaureringsåtgärders komplicerade natur (avverkning och röjning i backafallen). Angiven tidsåtgång (normaldagsverken) är därför endast ungefärlig. Kostnader har beräknats i 1990 års penningvärde.

Med hänsyn till angivna målsättningar och åtgärdsförslag enligt skötselplanen har följande beräkningar gjorts:

Tidsåtgång

Röjning och avverkning (initialåtgärder)	200 dv
Nystängsling, ca 5600 m	60 dv
Slätter och lätt röjning, årligen	25 dv
Tillsyn mm, årligen	15 dv
Gränsutmärkning	5 dv

Kostnader

Maskinhyra	80 000 kr
(avverkning, flisning, transporter)	
Material för nystängsling, genomgångar etc	95 000 kr
Informationsskyltar mm	55 000 kr
Gränsmarkeringar (ca 150-160 st)	10 000 kr
Dagsverken á 1200 kr	
- investeringar 265 dv	318 000 kr
- underhåll 40 dv	48 000 kr

Restaureringsåtgärderna (investeringarna) skall genomföras successivt under en femårsperiod med prioritering för återskapande av betesmarker vid Tyska backen, vid Bäckviken samt söder om Strandbaden.

Ca 100 dv bör beräknas för år 1, ca 60 för år 2 och 3 och ca 40 för år 4 för genomförande av restaureringsfasen och nystängslingar. Utöver detta tillkommer det årliga underhållet, som beräknas till ca 40 dv.